

شنبه
۲۴ شهریور ۱۴۰۳

Sat.14 Sep 2024
۱۰ ربیع‌الاول ۱۴۴۵ - سال نهم
شماره ۲۵۳۸
۸ صفحه - ۵۰۰۰ تومان

www.forsatnet.ir

سرمقاله

انتقاد از گذشته با نگاه به آینده

علی نظافتیان
دبیر کمیسون حقوقی کانون بانکها

هرچند براساس اطلاعاتی روابط عمومی بانک مرکزی، قرار بود که سی و چهارمین همایش بانکداری اسلامی با موضوع «طرح بانکداری جمهوری اسلامی ایران» در روزهای ۶ و ۷ شهریورماه اعلام نشده، این همایش با دو هفته تأخیر به همت موسسه آموزش عالی بانکداری ایران و با حضور کارشناسان و مدیران بانک کشور برگزار شد. واقعیت آن است که نظام بانکی ایران در حال حاضر با مشکلات بسیاری دست و پنجه نرم می‌کند؛ اضافه شدن مستمر و سالانه تسهیلات تکلیفی، افزایش هزینه تأمین و تجهیز منابع بانک‌ها، کمبود منابع و ناترازی شبکه بانکی کشور، تصویب طرح پر از ایراد قانون بانک مرکزی که مشکلات و تنگناهای اجرایی آن به مرور مشخص می‌شود، عدم الحاق به FATF و نتیجتا نبودن زمینه تعامل بانک‌های ایرانی با بانک‌های خارجی و دهها مشکل ریز و درشت دیگر در همایش امسال بحث شد. به نظر می‌رسد محور بیشتر سخنرانی‌های همایش امسال، کم و بیش انتقاد از وضعیت گذشته نظام بانکی و نگاه امیدوارانه به بهبود وضعیت بانک‌ها در آینده بود. ادامه در همین صفحه

روزنامه مدیریتی - اقتصادی

فرصت امروز

برای کسب وکار آفرینی

مسکن کوچک‌تر از، نسخه مناسبی برای ایران نیست

از شایعه تا واقعیت مسکن ۲۵ متری

ادامه در همین صفحه

«محمدرضا فرزین»، رئیس کل بانک مرکزی در سی و چهارمین همایش بانکداری اسلامی از پیش‌بینی کاهش تورم در ۳۰ درصد و رشد اقتصادی ۳٫۵ درصدی در سال ۱۴۰۳ خبر داد و گفت که «برآوردها نشان می‌دهد با ادامه مسیر فعلی، با رشد ۳٫۵ درصدی در پایان سال جاری روبه‌رو هستیم که نسبت به اهداف ما، نرخ رشد رضی‌کننده‌ای نیست.» به گفته «فرزین»، «سنسله اساسی، این است که انتظاری که از بانک‌ها وجود دارد، فراتر از منابع موجود نظام بانکی است که در صورت رفع تمام آن انتظار، بانک مرکزی از اهداف مهار تورمی دور خواهد شد؛ چراکه منابع کافی برای درخواست‌های تسهیلات ازدواج وجود ندارد. در سال جاری، ۱۴۴ همت برای تسهیلات ازدواج پیش‌بینی شده که با تسهیلات فرزندآوری در مجموع به ۲۰۰ همت می‌رسد که تا امروز ۵۷ درصد آن، یعنی ۲۲۷ هزار نفر از متقاضیان محقق شده است. با این حال، ۳۵۵ هزار نفر در صف انتظار هستند که منابع ۸۰۰ همتی را می‌طلبند.»

رئیس کل بانک مرکزی، ناترازی بودجه و ناترازی بانک‌ها را دو نگرانی بزرگ اقتصاد کشور خواند و گفت که «دو نگرانی اصلی وجود دارد که یکی موضوع ناترازی بودجه و دیگری ناترازی بانک‌هاست که این ناترازی بانکی، ناشی از ناترازی موجود در بودجه دولت است. همچنین مسئله تأمین مالی پایدار، یکی از مسائلی اصلی اقتصاد کشور است و اگر می‌خواهیم به رشد اقتصادی پایدار دست یابیم، تنها اتکا به منابع مالی نظام بانکی و سرمایه‌های داخلی کافی نیست و باید راهکارهای تأمین مالی پایدار را در دستور کار قرار دهیم. براساس مدل‌های پیش‌بینی، برآورد ما این است که در پایان سال ۳۰٫۷ درصدی برسیم که هرچند این آمار در مقایسه با رشد اقتصادی کشورهای منطقه، رقم بالایی محسوب می‌شود، ولی همچنان با اهداف تعیین‌شده در برنامه هفتم توسعه، فاصله دارد و باید تلاش کنیم با برنامه‌ریزی و کمک دستگاه‌های مسئول به اهداف تعیین‌شده نزدیک شویم.»

البته «فرزین» در صحبت‌های خود توضیح نداد که استدلال بانکی و اقتصادی وی برای تصویب و آزادسازی ۵۰ همت از محل سپرده‌های قانونی بانک‌ها نزد بانک مرکزی و اختصاص آن برای تسهیلات تکلیفی توسط هیأت عالی بانک مرکزی چیست و آیا هیأت عالی قانونا اختیار دارد بدون مصوبه مجلس، سپرده‌های قانونی بانک‌ها (مخصوصا سپرده قانونی بانک‌های غیردولتی) را بدون اجازه صاحبان سپرده بدون احترام به حقوق شرعی و قانونی آنها اینگونه مصرف نماید؟ یکی از بزرگان بانکی در این زمینه چنین اظهارنظر کرده است: «فعلاً سپرده قانونی از ابزارهای خوب سیاست پولی ایران است و اتفاقا در کنترل نقدینگی و سرعت گردش

انتقاد از گذشته با نگاه به آینده

پول، نقش موثری ایفا می‌کند. با توجه به اینکه مهمترین مشکل اقتصاد کلان کشور، بی ثباتی ناشی از تورم است، لذا هرگونه آزادسازی سپرده قانونی، آثار تورمی دارد و باید از آن پرهیز کرد.» به نظر نگارنده، بانک مرکزی در این زمینه بایستی مقررات بند الف ماده ۱۱ قانون جدید بانک مرکزی (اصل در مذاکرات و مصوبات هیأت عالی و سایر ارکان بانک مرکزی، غیرمحرمانه بودن و انتشار عمومی آنهاست. بانک مرکزی موظف است مشروح مذاکرات و مصوبات هیأت عالی را نهایتا تا ۱۰ روز کاری پس از برگزاری جلسه از طریق پایگاه اطلاع‌رسانی خود منتشر کند) را اجرا نماید. به هر حال، این شیوه بدعتی جدید در تأمین منابع تسهیلات تکلیفی است. در مجموع، نگاه رئیس کل بانک مرکزی نسبت به آینده نظام بانکی کشور، مثبت و امیدوارانه بود. سخنران بعدی همایش، «عبدالناصر همتی»، وزیر اقتصاد بود که برخی از سایت‌های خبری از آن به عنوان «بازگشت پرحاشیه همتی به ساختن بانک مرکزی» یاد کردند. یکی از این حواشی به گفته «همتی»، راجع به ساختمان جدید بانک مرکزی بود. او در این باره گفت: «۴۰ ماه پیش، این مسئله را افتتاح کرده؛ شنیدیم تنها تغییر، «کنده شدن اسم حک شده من» بوده است.» وزیر اقتصاد همچنین در زمینه تحقق بانکداری اسلامی تأکید کرد: «امروز چهار دهه از بانکداری اسلامی و تدوین بانکداری بدون ربا گذشته است. ما نه تنها بانکداری اسلامی نزدیک نشدیم، بلکه حتی از بانکداری متعارف نیز دور شدیم.» با وجود آنکه در قانون جدید بانک مرکزی نسبت به استقلال سیاستگذار پولی، بسیار کم‌لطفی شده است، اما «همتی» در مورد موضوع مهم استقلال بانک مرکزی، سخنان جالبی گفت و افزود: «من مثل همیشه به استقلال بانک مرکزی، اعتقاد دارم و بی شک به عنوان وزیر اقتصاد از استقلال کارشناسی بانک مرکزی، دفاع می‌کنم. با این حال، تأکید من این است که استقلال کارشناسی بانک مرکزی، یعنی بانک مرکزی وظیفه خود را صحیح و شایسته انجام دهد و باید ببذیریم که وزیر اقتصاد به عنوان تنها عضو ستاد اقتصادی دولت به مجلس شورای اسلامی باید پاسخگو باشد. بنابراین سیاست‌های اقتصادی، سیاست‌های پولی و ارزی و مالی حتما باید با هماهنگی انجام شود و ما کمک می‌کنیم تا این موضوع محقق شود؛ چراکه بانک مرکزی، مسئول کنترل تورم است و با قاطعیت تأکید شده که وظیفه اصلی بانک مرکزی، کنترل تورم است و ما در وزارت اقتصاد، کمک می‌کنیم که بانک مرکزی در وظیفه خود موفق باشند. بحث اصلی مشکل تورم به بحث مشکل ناترازی بودجه و ناترازی بانک‌ها برمی‌گردد و تا این مسائل حل نشود، کنترل تورم، سخت خواهد بود. با این حال، ما وظیفه داریم که حتما این کار را انجام دهیم و برای تحقق آن به نتیجه برسیم.»

صدور ۳۱.۷ میلیون بیمه‌نامه در ۵ ماهه نخست امسال
بیمه درمان صدرنشین شد

امسال را به خود اختصاص داده که با اختلاف نسبت به دیگر رشته‌های بیمه‌ای در جایگاه اول قرار گرفته است. همچنین میزان خسارات بیمه درمان در این مدت، ۴۳٫۴ درصد برآورد شده است. بیمه شخص ثالث و مازاد نیز ۲۱٫۹ درصد از حق بیمه تولیدی و ۲۷ درصد از خسارات را در پنج ماه نخست سال جاری به خود اختصاص داده و در جایگاه دوم قرار گرفته است. همچنین بیمه زندگی با عمر با ۱۱٫۸ درصد از حق بیمه تولیدی و ۹٫۹ درصد از خسارات و بیمه بدنه اتومبیل با ۴٫۹ درصد از حق بیمه تولیدی و ۹٫۴ درصد از نسبت خسارت در جایگاه سوم و چهارم سهم رشته بیمه‌های عمده از بازار بیمه

۱۹۳ میلیارد تومان پول حقیقی به بازار سرمایه وارد شد

حرکت خلاف جهت نماگرهای بورسی

فرصت امروز: بورس تهران در روز چهارشنبه، اولین روز کاری خود با رئیس جدید سازمان بورس را سپری کرد و تغییرات جزئی نمادها در تابلوهای معاملاتی، نشان از بی‌تفاوتی اهالی بازار سرمایه به رئیس جدید داشت. البته هنوز امضای حکم ریاست «حجت‌الله صیدی» خشک نشده است و باید منتظر ماند و دید که او چه برنامه‌هایی برای روزهای آینده بازار سرمایه ارائه خواهد کرد…

اهداف و اولویت‌های گروه ویژه اقدام مالی توسط پژوهشکده پولی و بانکی بررسی شد

فرصت امروز: اگرچه سریال پرفراز و نشیب تعاملات ایران و FATF طی سال‌های گذشته در آخرین فصل خود به

بن‌بست رسیده است، ملموس‌شدن آثار و پیامدهای سیاسی و اقتصادی حل‌نشدن این مسئله در این مدت از یکسو و مطرح‌شدن دوباره رویکردهای ناظر بر اصلاح و بهبود روابط بین‌المللی با هدف حل مشکلات اقتصادی در وعده‌های انتخاباتی و نیز اولویت‌های سیاست خارجی دولت چهاردهم از سوی دیگر، امیدها را برای گره‌گشایی از روابط ایران و FATF احیا و انتظارات آحاد اقتصادی را تحت‌الشعاع خود قرار داده است. روندهای حاکم بر استانداردها و توصیه‌های FATF نیز در مدتی که از انقضای برنامه اقدام ایران و توقف تعاملاتش با این نهاد می‌گذرد، دست‌خوش تغییرات و به‌روزرسانی‌های بسیاری قرار گرفته که ممکن است در روابط آینده میان ایران و این نهاد تأثیرگذار باشد و عملاً انتظارات مضاعفی را علاوه بر آنچه در برنامه اقدام قبلی از ایران انتظار می‌رفته، بر کشور تحمیل کند. بنابراین لازم است که پیشاپیش نسبت به آگاهی از تغییرات پادشده و طراحی سناریوهایی برای مواجهه با آنها اقدام کرد. نتایج یک گزارش پژوهشی نشان می‌دهد که ایران برای خروج از لیست سیاه FATF باید با اصلاح قوانین به دنبال تصویب و اجرای دو کنوانسیون پارلمو و مقابله با تأمین مالی تروریسم باشد. همچنین اقداماتی با هدف بهبود شفافیت…

شخص مدیران خرید از رکود متوالی اقتصاد ایران خبر می‌دهد

هت تریک رکودی شاخ صنعت

استفاده از هوش مصنوعی و بازار یابی در شبکه‌های اجتماعی

مدیریت و کسب‌وکار

هوش مصنوعی و بازار یابی در شبکه‌های اجتماعی

مدیریت و کسب‌وکار

استفاده از هوش مصنوعی در طول سال‌های اخیر بسیار رایج شده است. به طوری که حتی کاربران عادی نیز برای کارهای روزمره از این ابزار کلیدی استفاده می‌کنند. در این میان شاید یکی از مهمترین نکاتی که به ذهن هر بازاریابی می‌رسد، کاربردهای این فناوری در دنیای مارکتینگ است. خب هر بازاریابی به دنبال استفاده از تازه‌ترین دستاوردهای دنیای بازاریابی در دنیای کنونی است. این امر می‌تواند به شما برای اثرگذاری بهتر بر روی مخاطب هدف کمک کرده و همچنین هزینه‌ها را نیز کاهش دهد. در حالی که خیلی از بازاریاب‌ها خیال می‌کنند هوش مصنوعی قرار است تمام کارهای مورد نیازشان را سر و سامان دهد، ما در این بخش قصد داریم اندکی متفاوت‌تر به ماجرا نگاه کنیم. خب راستش را بخواهید، هوش مصنوعی اصلا چنین کاربردهای حیرتانگیزی ندارد. در عوض ابزاری کمکی برای بازاریابی بهتر و هر چه دقیق‌تر محسوب می‌شود. این مسئله‌ای…

انتخاب پیش خواهد آمد تا مردم بتوانند از خدمات بانکداری کلاسیک هم بهره‌مند شوند و این موضوع همچنین زمینه مساعدی برای گسترش رقابت بین بانکی فراهم خواهد آورد. «ولی‌الله سیف»، رئیس اسبق بانک مرکزی نیز مهمترین ریشه ناترازی بانک‌ها را در تصمیمات دولتهای گذشته دانست و گفت که «نظام بانکی ایران دارای ناترازی در بخش‌های مختلفی است و سیاست‌های اقتصادی و رفتارهای نادرست دولتهای گذشته در ابعاد مختلف باعث بروز این نارسایی و ناترازی در نظام بانکی کشور شده است.» او با اشاره به شکاف میان نرخ تورم و نرخ بهره افزود: «امروز فاصله میان نرخ تورم و نرخ بهره سپرده‌گذاران زیاد است. ما به علت افزایش بالای نرخ تورم در حال اجحاف در حق سپرده‌گذاران هستیم؛ چراکه نرخ بهره اعطایی به سپرده‌گذاران، بسیار کمتر از نرخ تورم است که این منجر به افزایش شکاف طبقاتی و کاهش قدرت خرید مردم شده است.»

همچنین «محمود بهمنی»، وضعیت شبکه بانکی کشور را غیرقابل قبول خواند و گفت: «امروز وضعیت شبکه بانکی اصلا خوب نیست و از هر طرف حجمه‌های بسیاری به بانک‌ها وارد می‌شود. باید ببینیم ناترازی بانک‌ها در کجا ریشه دارد. این ناترازی ابتدا از نسوی مجلس شورای اسلامی و دولت شروع می‌شود؛ به طوری که امروز، زمانی که پنج ماه از سال گذشته، کسری بودجه نمایان شد.» او با بیان اینکه «بولت باید سایه بدهی را از سر اقتصاد بردارد و اقتصاد را به بخش مردمی واگذار کند»، ادامه داد: «بسیاری از بهکارهای و ناترازی بانک‌ها را خود دولت ایجاد می‌کند؛ برای مثال، وقتی که دولت به شبکه بانکی بدهی دارد، برخی از بنگاه‌های ورشکسته را در قبال بدهی به بانک‌ها واگذار می‌کند و در واقع، بانک‌ها مکلف به بنگاهداری می‌شوند. بهتر این است که دولت این بنگاه‌های ورشکسته را به بخش خصوصی واگذار کند و هزینه واگذار را در قبال مطالبات شبکه بانکی به صورت نقدی بپردازد.» «اکبر کمیجانی»، دیدگاه‌های نسبتا انتقادی خود را در مورد وضعیت گذشته و حال نظام بانکی کشور ارائه نمودند. بزرگانی که هم‌اکنون از جمله سرمایه‌های فکری نظام بانکی ایران هستند. کاش در طراحی و تدوین قانون بانک مرکزی و مطرح بانکداری از این سرمایه‌های بانکی ایران سنگ، استفاده می‌شد. «سیدمحمدحسین عادل» در این همایش گفت که «امروز برای تحقق قانون بانکداری اسلامی، نیازمند ابزارهای جدید هستیم.» پیشنهاد او در مورد گشودن پنجره بانکداری کلاسیک در کنار بانکداری اسلامی، بسیار جالب توجه است. استدلال «عادلی» در این زمینه، آن بود که در بیشتر کشورها در کنار بانک‌ها موسسات اسلامی، یک پنجره برای بانکداری کلاسیک باز می‌شود تا مردم بتوانند از خدمات بانکی آنان نیز بهره‌مند شوند. به نظر می‌رسد در صورت تحقق این پیشنهاد، فرصت

بانک مرکزی، انتقاد از گذشته و نگاه به آینده بود. سیستم بانکی کشور در حال حاضر، مشکلات بسیاری دارد و پنجره فعالیت رسمی بانکداری ایران و تعامل با بانک‌های دنیا بسته است. هزینه تأمین و تجهیز منابع بانک‌ها، گران است و بین نرخ سود تسهیلات و قیمت تمام شده منابع، توازن منطقی نیست. تسهیلات تکلفی ظاهرا بیش از توان مالی بانک‌ها و بدون نظرخواهی از بانک مرکزی تعیین می‌شود و بحران ناترازی بانک‌ها را دامن می‌زند. حل این مشکلات، آسان نیست ولی امکان‌پذیر است. پیشنهاد «سیدمحمدحسین عادل» در زمینه گشودن پنجره بانکداری کلاسیک در کنار بانک‌های فعلی، پیشنهادی موثر است. به هر حال، هماهنگی بین بانک مرکزی و وزارت اقتصاد برای حل مشکلات بانکی، بسیار ضروری است. انتخاب مدیران باسواد و با تجربه امور بانکی برای عضویت در هیأت عالی بانک مرکزی (به دلیل انتخاب در دقیقه ۹۰ و در فاصله انتقال دولت) و همکاری بانک مرکزی و وزارت اقتصاد برای کنترل تورم و نرخ ارز و ضرورت تغییر ریل تهیه قوانین بانکی از خارج از بانک مرکزی به بانک مرکزی و هیأت دولت، اساسی است. به این نکته مهم، توجه داشته باشیم که چهار دهه از اجرای قانون عملیات بانکی بدون ربا می‌گذرد. عملکرد بانک‌ها در این مدت نشان می‌دهد که سیستم بانکی کشور نتوانسته است ارزش و قدرت سپرده‌های بانکی مردم را در برابر نرخ تورم حفظ کند و در نتیجه، ارزش و قدرت خرید سربرده به میزان تورم، رشد نداشته است. این وضعیت عمدتا با نفع تسهیلات‌گیرندگان و ایربدهکاران بانکی است. متأسفانه تاکنون رسم بر این بوده که عملیات بانکی از دید مسئولان صرفا از پنجره حمایت از تسهیلات‌گیرنده‌نگریسته می‌شود و به منافع سپرده‌گذاران، کمتر توجه می‌شود؛ ضمنا از آنجایی که همایش امسال با محوریت «طرح بانکداری جمهوری اسلامی ایران» برگزار شده، لذا منظور از طرح بانکداری، همان طرح بانکداری ۹۰ ماده‌ای است، به نظر من تصویب این طرح بدون رفع اشکالات اساسی آن، جز تشدید مشکلات برای شبکه بانکی کشور، نتیجه‌ای نخواهد داد و برخلاف برخی ادعاها، تصور نمی‌کنم که شبکه بانکی کشور به دنبال تصویب آن بوده است. توصیه می‌کنم که بانک مرکزی، طرح بانکداری را با استفاده از تجربیات مدیران و صاحب‌نظران بانکی، تهیه و طراحی کند و به صورت لایحه قانونی به دولت تقدیم کند و به نسخه‌پیچی دیگران قانع نباشد. بنا به اطلاع، ایرادات کارشناسی این طرح به طور مفصل توسط شبکه بانکی کشور به بانک مرکزی و سایر مراجع اعلام شده است. بنابراین اصرار بر تصویب این طرح خام و ناپخته، خشت خام گذاشتن بر ساختمان نظام بانکی کشور است و شبکه بانکی کشور را به تنگناهای اجرایی خواهد کشاند.

طی پنج ماه ابتدایی امسال قرار دارند. سهم بخش غیردولتی از حق بیمه تولیدی و خسارت پرداختی صنعت بیمه به ترتیب ۸۱٫۷ درصد و ۷٫۵ درصد است. البته سهم شرکت‌های (بخش دولتی و غیردولتی) و رشته‌های بیمه در دوره‌های زمانی کمتر از یک سال معمولا با تغییرات زیادی همراه است.

در برسی سهم شرکت‌های بیمه در بازار، ۱۰ شرکت بیمه ایران با ۱۸٫۳ درصد، دی با ۱۲٫۷ درصد، دانا با ۱۲٫۶ درصد، آسیا با ۸٫۵ درصد، ملت با ۷٫۷ درصد، البرز با ۶٫۲ درصد، کوثر با ۵٫۶ درصد، پارسیان با ۴٫۲ درصد، پاسارگاد با ۳٫۷ درصد و سستیا با ۳٫۲ درصد تعلق دارد که در مجموع ۸۲٫۶ درصد از

حق بیمه تولیدی و خسارت پرداختی صنعت بیمه به ترتیب ۱۹ شرکت توسط ۱۹ شرکت بیمه دیگر تولید شده است. مابقی حق بیمه توسط ۴۰۴ درصد تعلق دارد که در مجموع، ۷۶٫۷ درصد از مابقی عمده به هشت شرکت بیمه ایران با ۲۳٫۵ درصد، دانا با ۱۴٫۴ درصد، آسیا با ۱۰٫۳ درصد، دی با ۸٫۲ درصد، پارسیان با ۵٫۵ درصد، البرز با ۵٫۳ درصد، کوثر با ۵٫۲ درصد و سستیا با ۴٫۴ درصد تعلق دارد که در مجموع، ۷۶٫۷ درصد از خسارت پرداختی بازار را به خود اختصاص داده و ۲۳٫۳ درصد مابقی خسارت‌ها نیز توسط ۲۱ شرکت بیمه دیگر پرداخت شده است.

نگاه

کریدور زنگزور چه تأثیری بر اقتصاد ایران دارد؟

خفگی ژئوپلیتیک در کمین ایران

این روزها کریدور زنگزور به نگرانی تازه اقتصاد ایران بدل شده است. این موضوع نه صرفاً یک چالش سیاسی و امنیتی که یک چالش اساسی در حوزه تجارت کشور به وجود خواهد آورد؛ زیرا با رونمایی از این کریدور، دسترسی ایران به یکی از سه همسایه اروپایی‌اش مسدود می‌شود. اینکه ایران هنوز از ظرفیت‌های موجود در مرز مشترک خود با ارمنستان استفاده نکرده نباید این‌گونه تعبیر شود که تغییر مرزها هیچ اهمیتی ندارد؛ زیرا تغییر مرزها یک تغییر ابدی است و بالفعل نشدن توانایی بالقوه، می‌تواند یک کاستی و کمکاری موقتی باشد. با احداث کریدور زنگزور میان آذربایجان و منطقه نخجوان، مرز دائمی ایران با ارمنستان قطع می‌شود. بر همین اساس، مسئله زنگزور برای ایران از اهمیت ژئوپلیتیکی و اقتصادی برخوردار است؛ چراکه این منطقه در همسایگی مرز شمالی ایران قرار دارد و هر‌گونه تغییر در وضعیت آن می‌تواند به صورت مستقیم یا غیرمستقیم بر منافع ایران تأثیر بگذارد. ایران از طریق ارمنستان به کشورهای شمالی از جمله گرجستان، روسیه و اروپا دسترسی دارد، اما ایجاد یک کریدور آذربایجانی می‌تواند این مسیر را محدود کرده و یا از بین ببرد.

ایران اجباری کریدور زنگزور را برخلاف مصالح و منافع ملی خود می‌داند و بسیاری از کارشناسان هم گفته‌اند که اجرای این کریدور، تأثیرات عمده‌ای بر روابط اقتصادی، امنیتی و ژئوپلیتیکی ایران در قفقاز جنوبی خواهد داشت. در این میان، ایجاد دالان زنگزور می‌تواند باعث کاهش تردد کالا و خدمات از طریق ایران شود. یکی از مسیرهای اصلی ترانزیت کالا بین آسیای مرکزی و اروپا از ایران می‌گذرد و دالان زنگزور می‌تواند این مسیر را به چالش بکشد و کاهش درآمد‌های ترانزیتی ایران و در نتیجه، زیان اقتصادی کشور را به دنبال داشته باشد.

یک فعال اقتصادی در این باره می‌گوید: «در صورت تغییرات پیش‌بینی‌شده برای مررز زنگزور، رقبای تجاری ایران از این مسئله منتفع خواهند شد و چین نیز از مرزی جز ایران به اروپا دسترسی پیدا خواهد کرد.» «حمید حسینی»، عضو اتاق بازرگانی ایران با اشاره به دلایل اهمیت کریدور زنگزور و ضرورت تدبیربایی برای حل این چالش، به «خبرآنلاین» توضیح می‌دهد: «اهمیت مرز با ارمنستان، کانالی است که از این طریق به اروپا وصل می‌کند. این کانال با گذر از ارمنستان و گرجستان وارد دریای سیاه می‌شود ولی چون روابط جمهوری اسلامی ایران و گرجستان، گرم نیست، استفاده اقتصادی مهمی از این کانال تاکنون نشده است. با این حال، مسیر فعلی که برای آن اندیشیده‌اند به نحوی است که موقعیت ژئوپلیتیکی رقبای ما را ارتقا خواهد داد و همین در نهایت می‌تواند از نظر اقتصادی نیز گریبان ایران را بگیرد. این اقدام موجب می‌شود که ترکیه به آسیای میانه، دسترسی بهتری داشته باشد. در عین حال، چین به عنوان اقتصاد وظهور جهان در پی یافتن مسیرهایی برای دسترسی مستقیم به اروپاست. جمهوری خلق چین به جز دریا، چهار مسیر را برای رسیدن به اروپا در نظر دارد که هر چهار تای آن از خاک ایران می‌گذرد. چنانچه کریدور زنگزور به شکلی که گفته می‌شود دربیاید، با اتصال ترکیه، جمهوری آذربایجان و روسیه به یکدیگر، یکی از این مسیرها بدون گذر از ایران وصل می‌شود.» به گفته «حسینی»، در غیر این صورت، افزایش تنش‌ها و نظامی شدن یک اختلاف سیاسی، کمکی به رفع مشکلات کشورمان در این روزهای دشوار نخواهد کرد. دست یافتن به راه حلی که همه طرف‌ها را راضی نگه دارد، تنها گزینه در دسترس به نظر می‌رسد.»

«حسان موحدیان»، کارشناس روابط بین‌الملل و دیپلمات عمومی نیز درباره اهمیت گذرگاه زنگزور می‌گوید: «اینکه ما با ۱۵ کشور، مرز مستقیم خاکی یا آبی داریم را نباید به این معنا در نظر بگیریم که کم شدن یکی از این راه‌ها، اهمیت چندانی ندارد. بسته به اینکه مرزهای کشور به کدام کشورها، با کدام زیرساخت‌ها و ساختارها، ایدئولوژی حاکم بر آن و ده‌ها مولفه دیگر ارتباط دارد، هر مرزی اهمیت خاصی خود را دارد است و هر کدام از آنها فرصت‌هایی را برای ایران به وجود می‌آورد. به طور خاص، کشورمان با بسیاری از کشورهای عربی، مرز مشترک دارد و هر کدام از آنها ظرفیت‌هایی برای ما داشته‌ند و دارند؛ به طور مثال، کشوری چون عراق که مرز وسیعی با ایران دارد، زمینه و ظرفیت دسترسی کشورمان به دریای مدیترانه را فراهم می‌کند. همزمان چون زیرساخت‌های حمل ونقل ریلی به اندازه کافی توسعه نیافته، یک‌سری چالش‌ها در مقابل اقتصاد ایران برای استفاده از زیرساخت‌های این کشور وجود دارد. در مورد دیگر همسایگان هم باید مجموعه‌ای از این مولفه‌ها را برای بررسی اهمیت این مرزها در نظر گرفت.»

«موحدیان» با اشاره به اینکه «سنترژی کشور، فراهم‌تر کردن امکان همکاری با کشورهای اروپایی و شمال آفریقا است که همین موضوع، اهمیت گذرگاه زنگزور و وجود مرز مشترک با ارمنستان را دوچندان می‌کند»، این امر با وجود تحریم‌هایی که وجود دارد، همچنان جزو استراتژی ایران است و اهمیت تعامل با اروپا موجب می‌شود که مسئله قفقاز هم مهمتر از پیش شود. امروزه ایران با وجود ۱۵ همسایه‌ای که دارد، تنها از طریق سه کشور ارمنستان، جمهوری آذربایجان و ترکیه به اروپا دسترسی دارد.» این عضو هیأت علمی دانشگاه با بیان اینکه «ترکیه و جمهوری آذربایجان هم اکنون در کمپ و نقشه غرب بازیگری می‌کنند»، عنوان می‌کند: «آنها تمام تلاش‌شان بر این است که ایران نتواند دسترسی کریدوری کافی با دیگر کشورها داشته باشد و در پی بستن راه‌های همکاری ایران با کشورهای دیگر باشند. این در حالی است که انواع کریدورها در آسیای مرکزی در حال ایجادشدن است و تمام تلاش باکو و آنکارا، این است که هیچ کدام آنها‌ا از ایران عبور نکنند، می‌خواهد ماجرا سوابع نفت و گاز باشد و یا انتقال گاز ترکمستان، تمام تلاش این دو بر این است که ایران نفعی نبرد.»

وی با اشاره به اینکه ترکیه پس از سال‌ها هنوز راه آهن ایران را به شبکه سراسری خود متصل نکرده است، می‌گوید: «اهمیت مرز ارمنستان علاوه بر موقعیت جغرافیایی خاص، در این است که از میان سه همسایه اروپایی ایران، تنها این کشور از نظر سیاسی با جمهوری اسلامی، تنش مهمی ندارد و همواره همکاری‌های لازم برای اتصال ایران به اروپا را انجام داده است. مردم و دولت آن هم به ایران و حاکمیت آن، نگاه منفی و خصمانه ندارند و حاضر هستند با ایران راه بیابند. حتی در اتحادیه اوراسیا هم مثبت‌ترین نگاه را به ایران، ایروان داشته است. پس اشتباه است اگر فکر کنیم یک مرز ۳۰ کیلومتری، نیاز به نگرانی ندارد. این یک اشتباه بزرگ است که در نهایت ایران را دچار خفگی ژئوپلیتیک خواهد کرد. اهمیت مسئله ارمنستان در جلوگیری از خفگی ژئوپلیتیکی ایران و جلوگیری از جنگ احتمالی آینده است.»

این کارشناس دیپلماتسی با بیان اینکه «اگر مرزهای موجود تغییر کند، کشورمان در محاصره قرار خواهد گرفت»، ادامه می‌دهد: «دریای کاسپین البته که مسیر ترانزیتی خوبی است، ولی ناوگان کشتیرانی ایران در دریای خزر، عمری ۴۰ تا ۵۰ ساله دارد. همین استهلاک است که موجب می‌شود در تمام فصول سرد، کشتی‌های ما امکان پهلو گرفتن در روسیه را نداشته باشند. مسیر ریلی با ترکیه هم همانطور که گفتم، به خط آهن آنکارا وصل نشده است. پس زنگزور تنها راه باز برای ایران است و بسته شدن آن به معنای محاصره کامل است.» به گفته «موحدیان»، «چنانچه محاصره کشورمان تکمیل شود، ناچار به جنگ خواهیم شد.» فراموش نکنیم که جنگ ایران و عراق که هشت سال طول کشید، از یک اختلاف ارضی بر سر اروندرود شروع شد. زنگزور بدون تردید، اهمیت امنیتی و اقتصادی بیشتری از مسئله اروندرود دارد و همان‌طوری که گفتم، چون به محاصره کشور منجر می‌شود، در خاتمه به جنگ نیز می‌تواند بینجامد.»

اهداف و اولویت‌های گروه ویژه اقدام مالی توسط پژوهشکده پولی و بانکی بررسی شد

ایران از نگاه FATF

پژوهشکده پولی و بانکی در مطالعه‌ای به بررسی «اهداف و اولویت‌های گروه ویژه اقدام مالی (FATF) در سال‌های ۲۰۲۴-۲۰۲۴؛ پیش‌شاهی برای ایران» پرداخته و تلاش کرده ضمن مرور مواضع رسمی اعلام‌شده از سوی مکزیک به‌عنوان رئیس دوره‌ای جدید FATF (سال‌های ۲۰۲۴ تا ۲۰۲۶)، بینش‌هایی در قالب سناریوها و احتمالاتی درخصوص آینده روابط ایران و FATF را استخراج و بررسی نماید. یافته‌های بازاری پژوهشی بانک مرکزی در این گزارش نشان می‌دهد که ایران برای خروج از لیست سیاه FATF باید با اصلاح قوانین به دنبال تصویب و اجرای دو کنوانسیون پارلمو و مقابله با تأمین مالی تروریسم باشد. همچنین اقداماتی با هدف بهبود شفافیت مالی و مبارزه با پولشویی می‌تواند راهگشا باشد. با توجه به اهمیت پیوستن ایران به FATF و رفع مشکلات ناشی از حضور در لیست سیاه گروه ویژه اقدام مالی، ایران نیازمند انجام دو اقدام اصلی است؛ یکی از این اقدامات، تصویب دو کنوانسیون اصلی مبارزه با تأمین مالی تروریسم و پارلمو و همچنین اجرای آن است. گره‌گشایی از این مسئله نیازمند انجام اصلاحات جدی و هوشمندانه در قوانین و مقررات مربوط به این موضوع است. قدم بعدی نیز مربوط به بهبود شفافیت مالی و مبارزه با پولشویی است. ایران باید سیستم ارزیابی ریسک خود را به‌روز کند و الزامات احتمالی جدید FATF را در زمینه شناسایی و جلوگیری از فعالیت‌های مرتبط با تأمین مالی تروریسم و پولشویی، به‌ویژه در حوزه داریی‌های مجازی رعایت کند.

به سوی اصلاح هوشمندانه قوانین

نگاهی به تحولات اقتصادی و سیاسی ایران در سال‌های گذشته نشان می‌دهد در مردادماه ۱۳۹۵، ایران طی یک توافق که FATF آن را تعهد سطح بالای سیاسی می‌نامد، متعهد شد کمیودهای راهبردی خود را در در زمینه پولشویی و تأمین مالی تروریسم برطرف کند. زمانی که برنامه ایران و FATF برای تحقق خروج نام ایران از لیست سیاه این نهاد و لغو اقدامات تقابلی آغاز شد، ایران با تدوین لوایح چهارگانه موسوم به لوایح FATF توانست با جلب نظر گروه ویژه اقدام مالی، تمدید تعلیق ایران از فهرست سیاه را برای چندمین بار به‌دست آورد. اما پس از مدتی، اجرای برنامه اقدام با کندی مواجه شد و سپس به‌دلیل برخی از اختلاف‌نظرها در دستور کار حاکمیتی بر سر تصویب پیوستن به کنوانسیون پارمو و کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از تأمین مالی تروریسم (CFT) عملاً متوقف شد. در نتیجه، برنامه اقدام ایران در دی ماه ۱۳۹۶ منقضی شد و در بهمن ماه ۱۳۹۸، FATF پس از دو سال و ارائه مهلت‌های چندباره به ایران برای تکمیل همان برنامه، طی بیانیه‌ای رسماً اعلام کرد که ایران برنامه اقدام خود را تکمیل نکرده است. نکته اینجااست که حتی در صورت تعیین تکلیف این دو کنوانسیون در سطح عالی کشور، مطالبات دیگری هم همچنان از سوی FATF مطرح است؛ زیرا براساس بیانیه عمومی این نهاد، مسئله پیوستن به کنوانسیون‌های پارلمو و CFT تنها یک مورد از شش مورد

مسکن کوچک‌متراز، نسخه مناسبی برای ایران نیست

از شایعه تا واقعیت مسکن ۲۵ متری

ساخته شده‌اند. ۵۰ درصد خانه‌های مشهد، ۴۰ درصد خانه‌های قم، ۴۲ درصد در کرج و شهرهای دیگر که کمتر از ۸۰ متر هستند و به همان میزان مشکلات مسکن بیشتر شده است. به همین دلیل، ساخت مسکن کوچک‌متراز، راه‌حل مناسبی نیست.»
به گزارش «ایسنا»، این کارشناس مسکن با اشاره به اینکه خانه‌های کوچک‌تر، گران‌تر هستند، گفت: «اگر از منظر اقتصادی بخواهیم به این موضوع نگاه کنیم، منطقی به نظر نمی‌آید. هرچقدر زمین خردتر شود، قیمت آن بالاتر می‌رود. هرچقدر خانه کوچک‌تر شود، گران‌تر هم می‌شود. علت این مسئله، این است که زمین یا خانه کوچک‌متراز، تقاضای مازاد ایجاد می‌کند. افزایش تقاضا باعث افزایش قیمت می‌شود. پس نباید اجازه دهیم که زمین از یک مقداری خردتر و خانه کوچک‌تر شود. این ایده نه تنها مشکلی را حل نمی‌کند، بلکه حتی مطرح کردن آن هم، خانه را گران‌تر می‌کند. این آمارها برای سال ۱۳۹۵ است. اگر با ۳۰ سال قبیش مقایسه شود، متوجه می‌شویم که میانگین خانه از ۱۶۰ متر به ۸۰ متر کاهش داشته که همین دلیلی برای گرانی خانه است.»

«یلاتی» در بخش دیگری از صحبت‌هایش به این نکته اشاره کرد که «کوچک‌سازی در دستور کار دولت قبلی به دولت فعلی نیست. چرا این مسئله مطرح شده است؟ می‌گویند چون توان خرید مردم پایین آمده است. خوب، نباید متناسب با جیب مردم، راه حل ارائه دهیم. شاید بعدا توان خرید مردم کمتر هم شد. باید راهی برای افزایش قدرت خرید مردم پیدا کنیم. یکسری ابزارهای مالی، قدرت خرید مردم زیاد شود. در تایوان، جدیدا ایجاد شده‌اند که یک خانه مثلاً ۵۰ متری را تملک می‌کنند. خریدار ممکن است فقط ۲۵ مترتر آن خانه را بتواند بخرد. ۲۵ متر دوم را این صندوق می‌خرد و به عنوان اجاره به شرط تملیک به خریدار می‌دهد. خریدار هم ۱۰ الی ۱۵ سال اجاره می‌دهد تا در نهایت صاحب‌خانه شود. باید با استفاده از ابزارهای مالی، قدرت خرید مردم زیاد شود. در تایوان، فلیپین و سنگاپور، خانه‌های کیسولی شش متری ساخته می‌شود. علاوه بر آنکه در آن کشورها این فرهنگ است؛ چون جزیره هستند راه دیگری ندارند. ایران کشور پهناوری است. فقط یک درصد زمین‌های کشور به

فرصت امروز؛ اگرچه سریال پرفراز و نشیب تعاملات ایران و FATF طی سال‌های گذشته در آخرین فصل خود به بن‌بست رسیده است، ملموس‌شدن آثار و پیامدهای سیاسی و اقتصادی حل‌نشدن این مسئله در این مدت از یک‌سو و مطرح‌شدن دوباره رویکردهای ناظر بر اصلاح و بهبود بین‌المللی با هدف حل مشکلات اقتصادی در وعده‌های انتخاباتی و نیز اولویت‌های سیاست خارجی دولت چهاردهم از سوی دیگر، امیدها را برای گره‌گشایی از روابط ایران و FATF احیا و انتظارات آحاد اقتصادی را تحت‌الشعاع خود قرار داده است. روندهای حاکم بر استانداردها و توصیه‌های FATF نیز در مدتی که از انقضای برنامه اقدام ایران و توقف تعاملاتش با این نهاد می‌گذرد، دستخوش تغییرات و به‌روزرسانی‌های بسیاری قرار گرفته که ممکن است در روابط آینده میان ایران و این نهاد تأثیرگذار باشد و عملاً انتظارات مضاعفی را علاوه بر آنچه در برنامه اقدام قبلی از ایران انتظار می‌رفته، بر کشور تحمیل کند. بنابراین لازم است که پیشاپیش نسبت به آگاهی از تغییرات یادشده و طراحی سناریوهایی برای مواجهه با آنها اقدام کرد.

نتایج یک گزارش پژوهشی نشان می‌دهد که ایران برای خروج از لیست سیاه FATF باید با اصلاح قوانین به دنبال تصویب و اجرای دو کنوانسیون پارلمو و مقابله با تأمین مالی تروریسم باشد. همچنین اقداماتی با هدف بهبود شفافیت مالی و مبارزه با پولشویی می‌تواند در این مسیر راهگشا باشد. به نظر می‌رسد ازسریگری ارتباطات و ادامه تعامل ایران و FATF در دو کانال و محور اصلی «بپیگیری مطالبات و انتظارات قبلی FATF از ایران» و «مطالبات و انتظارات احتمالی جدید FATF از ایران» قابل بحث و پیگیری خواهد بود که از قضا، بخش عمده‌ای از اولویت‌ها و اهداف FATF در دوره پیش رو، از پتانسیل اثرگذاری در هر دو کانال یادشده برخوردار است.

رابطه ایران و FATF از آغاز تاکنون

به دنبال برگزاری انتخابات ریاست جمهوری چهاردهم و پیروزی «مسعود پزشکیان»، بحث ایران و FATF مجدداً مورد توجه قرار گرفت. گروه ویژه اقدام مالی که با عنوان FATF شناخته می‌شود، یک سازمان بین‌المللی است که در سال ۱۹۸۹ میلادی به ابتکار گروه هفت (G۷) با هدف مبارزه با پولشویی تأسیس شد و در سال ۲۰۰۱ میلادی، یعنی ۱۲ سال بعد، مبارزه با تأمین مالی تروریسم نیز به ماموریت‌های این سازمان افزوده شد. FATF از سال ۲۰۰۰، لیست سیاه و لیست خاکستری خود را منتشر کرد تا ریسک موجود در کشورها را از منظر وضعیت مقابله با پولشویی اعلام کند. با این حال، دستورالعمل‌های FATF دارای نقاط ضعف زیادی است که به دولت‌ها اجازه می‌دهد از آن سوءاستفاده کنند و به سرکوب مخالفان خود بپردازند. همچنین بسیاری از روندها و جهت‌گیری‌های جدید FATF در ابتدای دوره ریاست ادواری کشورهای مختلف بر این نهاد، به‌صورت عمومی منتشر می‌شود که تا حد زیادی سیاست‌ها و مواضع FATF را در کوتاهمدت و میان‌مدت ترسیم می‌کند.

شاخص مدیران خرید از رکود متوالی اقتصاد ایران خبر می‌دهد

هت‌تریک رکودی شامخ صنعت

فرصت امروز: شاخص مدیران خرید اقتصاد در مردادماه پس از حذف اثرات فصلی همچنان کاهش‌ی است و این نشان می‌دهد که فعالیت کسب‌کارها در اقتصاد ایران کماکان با رکود همراه است. شامخ مدیران خرید اقتصاد ایران در مردادماه ۱۴۰۳ در حالی به سطح ۴۴٫۹ رسید که از رکود تابستانی حکایت دارد. وضعیت شاخص نشان می‌دهد که سطح فعالیت‌های اقتصادی در میانه تابستان همچنان کاهش‌ی است و این شاخص پس از تعدیل فصلی معادل ۴۷٫۴ برآورد شده است که حاکی از تداوم رکود برای چهارمین ماه پیاپی است. همچنین شاخص مدیران خرید بخش صنعت در مردادماه امسال معادل ۴۶٫۲ محاسبه شده است که همچنان برای سومین ماه متوالی کاهش‌ی است و کمتر از محدوده مرزی ۵۰ قرار دارد. البته شدت کاهش شامخ صنعت اندکی ملایم‌تر از ماه قبل است. این شاخص پس از تعدیل فصلی معادل ۴۹٫۹ در مردادماه برآورد شده و با ایستادن پایین‌تر از محدوده مرزی ۵۰ از قرار گرفتن شامخ صنعت در شرایط رکود حکایت دارد. در مردادماه (در شاخص فصلی‌زدایی نشده) تقریبا هر ۱۲ رشته فعالیت بخش صنعت به غیر از صنایع غذایی با کاهش شاخص کل روبه‌رو شده‌اند و عدد کمتر از ۵۰ را ثبت کرده‌اند. به نظر می‌رسد ادامه قطعی‌های گسترده برق که در تابستان امسال با شدت و حدت بیشتری همراه بوده، منجر به تعطیلی بسیاری از خطوط تولید شده است. از میان شاخص‌های متنوع و گوناگونی که توسط کشورها و سازمان‌های بین‌المللی منتشر می‌شوند، شاخص مدیران خرید (Purchasing Manager’s Index) از مهم‌ترین شاخص‌های اقتصادی است که مورد پذیرش اکثر کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه قرار دارد و در حال حاضر برای حدود ۲۹ هزار بنگاه بخش خصوصی در بیش از ۴۰ کشور دنیا محاسبه می‌شود. این شاخص در فارسی به اختصار «شامخ» نامگذاری شده و مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی ایران، ماموریت محاسبه و انتشار آن را برعهده دارد.

شامخ چیست و چطور محاسبه می‌شود؟

شاخص مدیران خرید یا همان شامخ براساس پایش پرسشنامه‌ای به دست می‌آید و تصویر جامع و ملموسی از شرایط اقتصاد کلان به ویژه وضعیت رونق و رکود در بخش‌های صنعت و خدمات ارائه می‌دهد. در طرح شامخ از پاسخ‌دهندگان خواسته می‌شود به ۱۲ پرسش مطرح شده در قالب سه معیار وضعیت نسبت به ماه پیش (بهتر شده، بدتر شده و یا تغییری نکرده است) پاسخ دهند. در صورت انتخاب گزینه بیشتر از ماه قبل عدد یک، گزینه بدون تغییر عدد ۵۰، و گزینه کمتر از ماه قبل عدد صفر برای آن پرسش ثبت می‌شود. مجموع حاصلضرب درصد پاسخ‌گویان مراسم شامخ از گذشته‌ها تاکنون به معنای آن است که ۱۰۰ درصد پاسخ‌گویان گزینه «بدتر شده است» و «بهتر شده است» را انتخاب کرده‌اند. عدد ۵۰ به معنای نشان‌دهنده عدم تغییر وضعیت نسبت به ماه قبل، بالای ۵۰ نشانده پهبود وضعیت نسبت به ماه قبل و زیر ۵۰ به معنای بدتر شدن وضعیت نسبت به ماه قبل است. در این راستا چنانچه عدد محاسبه شده زیر

۵۰ باشد، اما از عدد محاسبه شده ماه قبل بیشتر باشد، نشان می‌دهد سرعت بدترشدن وضعیت کاهش یافته است. در نقطه مقابل، چنانچه عدد محاسبه شده بالای ۵۰ باشد اما از عدد ماه قبل کمتر باشد، نشان می‌دهد سرعت بهبود وضعیت در مقایسه با ماه قبل، کاهش یافته است. حالا براساس آنچه مرکز پژوهش‌های اتاق ایران از شامخ کل اقتصاد و شامخ بخش صنعت در میانه تابستان گزارش داده است، هر دو شاخص در مردادماه، روندی کاهش‌ی داشته و از تداوم رکود حکایت دارند؛ از یکسو، شاخص کل اقتصاد ایران در دومین ماه از فصل تابستان در سطح ۴۴٫۹ ایستاده و نشان می‌دهد که سطح فعالیت‌های اقتصادی در مردادماه همچنان کاهش‌ی است. این شاخص پس از تعدیل فصلی نیز معادل ۴۷٫۴ برآورد شده که حاکی از رکود برای چهارمین ماه پیاپی است. از سوی دیگر، شامخ بخش صنعت نیز در مردادماه امسال معادل ۴۶٫۲ محاسبه شده که همچنان برای سومین ماه متوالی کاهش‌ی است و کمتر از محدوده مرزی ۵۰ قرار دارد. شامخ صنعت پس از تعدیل فصلی نیز معادل ۴۹٫۹ برآورد شده است. متاسفانه هر ۱۲ رشته فعالیت بخش صنعت به غیر از صنایع غذایی با کاهش شاخص کل در مردادماه مواجه شده‌اند.

روایت شامخ اقتصاد از رکود تابستانی

آخرین نظرسنجی از بنگاه‌های اقتصادی نشان می‌دهد که شاخص مدیران خرید کل اقتصاد در مرداد معادل ۴۴٫۹ محاسبه شده و همچنین پس از تعدیل فصلی معادل ۴۷٫۴ برآورد شده که حاکی از رکود برای چهارمین ماه پیاپی است. شاخص «میزان تولید محصول یا ارائه خدمات» بعد از تعدیل فصلی به سطح ۴۳٫۴ رسید که برای پنجمین ماه پیاپی کاهش‌ی است. این شاخص در حالی که نسبت به تیرماه (با رقم ۴۵٫۲) کاهش شدیدتری داشته، دومین کمترین مقدار را در ۴۶ ماهه گذشته در سری تعدیل شده ثبت کرده است. تداوم قطعی برق گسترده باعث ادامه کاهش فعالیت‌ها در مردادماه شده است. از سوی دیگر همچنان عدم تخصیص ارز و کمبود منابع مالی باعث شده تا بسیاری از شرکت‌ها به خصوص در بخش صنعت در تأمین مواد اولیه دچار مشکل باشند.

شاخص «میزان سفارش‌ها جدید مشتریان» در مرداد پس از حذف اثر فصلی، معادل ۴۶٫۹ برآورد شده که برای چهارمین ماه متوالی از اردیبهشت کاهش‌ی است و نشان می‌دهد کمبود نقدینگی طرف تقاضا در کاهش سفارش‌ها تأثیر داشته است. در همین حال، تقاضای خارجی نیز همچنان برای چهارمین ماه پیاپی و با شدت بیشتری نسبت به ماه قبل، کاهش داشته؛ به طوری که شاخص میزان صادرات کالا یا خدمات در مردادماه عدد ۴۶٫۸ را به ثبت رسانده است. به عقیده فعالان اقتصادی، مراسم شامخ از گذشته‌ها تاکنون به معنای آن است که ۱۰۰ درصد پاسخ‌گویان کاهش صادرات به عراق به عنوان یکی از مقاصد اصلی صادرات محصولات صنعتی کشور، تأثیر داشته است. شاخص «میزان استخدام و به‌کارگیری نیروی انسانی» پس از حذف اثر فصلی به سطح ۴۷٫۷ رسیده و نسبت به ماه قبل با شدت کاهش بیش‌تر همراه شده و کمتر از مقدار ۴۵ ماهه را به ثبت رسانده است. از یکسو به دلیل فشار هزینه‌های زندگی و عدم تناسب آن با حقوق و دستمزد، نیروی کار انگیزه‌ای برای ماندن

در شرکت‌ها را ندارند و از طرف دیگر به دلیل قطعی برق، عدم تخصیص ارز مواد اولیه و کاهش تقاضا، تولید کاهش داشته و بسیاری از شرکت‌ها تعدیل نیرو داشته‌اند. شاخص «قیمت محصولات تولیدشده و خدمات ارائه شده»، ۵۸٫۱، به دست آمده و بیشترین مقدار هشت ماه اخیر را ثبت کرده است. افزایش نرخ ارز طی ماه‌های گذشته و عدم تخصیص ارز بر افزایش قیمت شرکت‌ها تأثیرگذار بوده است، اگرچه بعضا به دلیل رکود در تقاضا و به منظور تقویت تقاضا، افزایش قیمت‌ها را تاکنون اعمال نکرده‌اند. شاخص «میزان فروش کالاها یا خدمات» نیز پس از حذف اثر فصلی، ۴۶٫۹ به دست آمده است.

برق از سر شامخ بخش صنعت پرید

شاخص مدیران خرید بخش صنعت در مردادماه معادل ۴۶٫۲ محاسبه شده که همچنان برای سومین ماه متوالی کاهش‌ی است و کمتر از محدوده مرزی ۵۰ قرار دارد، هرچند شدت کاهش اندکی ملایم‌تر از ماه قبل است. شامخ صنعت پس از تعدیل فصلی معادل ۴۹٫۹ برآورد شده و بیانگر قرار گرفتن شاخص در شرایط رکود است. در مردادماه (در شاخص فصلی‌زدایی نشده) تقریبا هر ۱۲ رشته فعالیت بخش صنعت به غیر از صنایع غذایی با کاهش شاخص کل روبه‌رو شده و عدد کمتر از ۵۰ را ثبت کرده‌اند. متاسفانه ادامه قطعی‌های گسترده برق در تابستان امسال با دفعات بیشتری همراه بوده و منجر به تعطیلی بسیاری از خطوط تولید شده است. شاخص «مقدار تولید محصولات» در مردادماه پس از تعدیل فصلی ۵۰ محاسبه شده و در محدوده مرزی ۵۰ قرار دارد. بسیاری از شرکت‌ها، شرایط را مشابه ماه قبل ارزیابی کرده‌اند، اگرچه شاخص تعدیل نشده ۴۴٫۷ ثبت شده است. به عقیده اکثر فعالان صنعتی، قطعی‌های مکرر برق (بیش از روز در هفته) که از یکسو منجر به تعطیلی بخش تولید و از سوی دیگر باعث آسیب به مواد اولیه و دستگاه‌ها شده و شرکت‌ها همچنان در سطوح بسیار پایین ظرفیت تولید خود فعالیت می‌کنند، از طرفی مشکلات زنجیره تأمین مواد اولیه و همچنین کاهش تقاضای مشتریان نیز بر تداوم کاهش تولید بنگاه‌ها افزوده است. مقایسه ارقام تعدیل فصلی نشده (۴۳٫۷) و تعدیل فصلی شده (۴۹٫۹) شاخص «مقدار تولید محصولات» بخش صنعت در مرداد نشان‌دهنده این نکته مهم و نگران‌کننده است که در سال‌های اخیر، علاوه بر تعطیلات تابستانی برخی صنایع، قطعی برق نیز به عنوان یکی از عوامل محدوده‌کننده رشد بخش صنعت در ماه‌های مرداد، به یک الگوی تکرارشونده معنادار تبدیل شده است و تأییدکننده مزمن شدن این مشکل است. شاخص «میزان فروش محصولات» پس از حذف اثر فصلی معادل ۵۰٫۰ برآورد شده و نشان می‌دهد که به عقیده اغلب فعالان اقتصادی، شرایط مشابه ماه قبل بوده است. از آنجا که شرکت‌ها در ماه قبل با کاهش فروش ناشی از کاهش تقاضای داخلی و خارجی روبه‌رو بوده‌اند در این ماه نیز همچنان فروش در رکود است. همچنین شاخص میزان فروش محصولات قبل از تعدیل فصلی معادل ۴۳٫۰ به دست آمده است. اگرچه شدت کاهش فروش نسبت به خردادماه ملایم‌تر بوده، اما میزان فروش در این ماه در همه رشته فعالیت‌های صنعت به غیر از صنایع غذایی با کاهش همراه بوده است.

قیمت سکه طرح جدید به میانه کانال ۴۳ میلیون تومان رسید

سیگنال طلای جهانی به بازار سکه

در مجموع در این هفته، دلار و درهم در بازار ارز رشد کردند ولی تتر نزولی شد و پایین‌تر از دلار قرار گرفت. افزایش قیمت بیت‌کوین در این هفته باعث افزایش عرضه تتر و رشد تقاضای بیت‌کوین شده که در نهایت منجر به تضعیف تتر شده است. از طرفی آرام بودن جریان انتظارات در بازار ارز هم در شرایط کنونی به کاهش قیمت تتر دامن زده است. در نقطه مقابل، افزایش حباب درهم در بازار ارز هم مورد توجه قرار گرفته است و سیگنال مطلوبی برای بازار ارز تلقی نمی‌شود. حباب درهم در روز چهارشنبه در محدوده ۳۷٫۹ تومان قرار گرفت و میانگین حباب هفتگی درهم به سطح ۳۳٫۱ تومان افزایش یافت. حباب سکه امامی در محدوده ۱۸٫۹ درصد باقی ماند. حباب طلای آب شده نیز در این هفته کاهش یافت و بازدهی هفتگی تتر و سکه گرمی منفی شد. قیمت جهانی طلا در پایان هفته گذشته، رشد ۲٫۱ درصدی را برای اونس طلای رزم، بازار جهانی در پایان روز جمعه به تعطیلات هفتگی می‌رود و در صورتی که اونس جهانی طلا، محدوده‌های فعلی قیمتی را حفظ کند و هفته را در محدوده فعلی به پایان برساند و از طرفی دلار نزولی نشود، می‌توان انتظار عکس‌العمل مثبت با بازار طلا را در هفته پیش رو داشت. براساس این گزارش، بررسی روند یک هفته اخیر بازار سکه و طلای داخلی نشان می‌دهد که همبای صعود قیمت طلا در بازارهای جهانی، بهای سکه و طلا در بازار داخل نیز در یک هفته اخیر اندکی روندی صعودی داشته است. به گزارش «ایسنا»، نوسانات هفته‌ای که گذشت، اونس جهانی طلا با سیر صعودی پیش آمد. نوسانات افزایشی قیمت جهانی طلا سبب شد که هر اونس طلا که در ابتدای هفته

اخبار

عملکرد تسهیلاتی بانک‌ها در ۵ ماهه امسال نشان می‌دهد

سه‌م ۵۷ درصدی سرمایه در گردش

آخرین آمارهای بانک مرکزی از تسهیلات پرداختی بانک‌ها در پنج ماهه ابتدایی امسال نشان می‌دهد «تأمین سرمایه در گردش» بیشترین سهم تسهیلات بانکی را به خود اختصاص داده است. یکی از مهمترین ابزارهای بانکی که می‌تواند بخش‌های مختلف اقتصاد را فعال کرده و تولید را به حرکت درآورد، اعطای وام توسط بانک‌هاست. در یک سیستم اقتصادی، بانک‌ها نقش تأمین مالی بخش‌های گوناگون را برعهده دارند و با بهره‌گیری از سیاست‌های متنوع می‌توانند جذابیت یا عدم جذابیت بخش‌های مختلف را تعیین کنند. بانک‌ها با ارائه تسهیلات متنوع همچون وام قادر هستند فعالیت‌های تولیدی را تحریک کرده و به رشد و شکوفایی اقتصادی کمک کنند. تسهیلات پرداختی بانک‌ها با اهداف گوناگونی پرداخت می‌شود و مثلا ممکن است وام پرداختی برای ایجاد یک واحد تولیدی یا توسعه یک بنگاه باشد. آمارهای اخیر بانک مرکزی از تسهیلات پرداختی بانک‌ها از ابتدای امسال تا پایان مردادماه نشان می‌دهد که «تأمین سرمایه در گردش» مهمترین هدف تسهیلات پرداختی بانک‌ها بوده به طوری که بیش از ۵۷ درصد تسهیلات بانکی به این هدف تخصیص یافته است. مطابق آمارها، ۵۷٫۱ درصد تسهیلات بانکی برای تأمین سرمایه در گردش بنگاه‌های تولیدی پرداخت شده است. این یعنی در پنج ماهه نخست امسال یک هزار و ۳۰۹ هزار میلیارد تومان (همت) تسهیلات در این مسیر به بنگاه‌های تولیدی داده شده است. در جایگاه دوم با فاصله زیادی، تسهیلات پرداختی در جهت ایجاد بنگاه‌های تولیدی است. بر این اساس، ۱۳٫۹ درصد از کل تسهیلات پرداختی بانک‌ها به هدف «ایجاد» بوده است. طبق آمارهای بانک مرکزی در حدود ۳۱۹ هزار میلیارد تومان تسهیلات به سه در جهت نیل به این هدف به بنگاه‌های تولیدی پرداخت شده است. تا به اینجا مشخص است که بیش از ۷۰ درصد تسهیلات پرداختی بانک‌ها به بنگاه‌ها در جهت ایجاد یا تأمین سرمایه در گردش بوده است، اما در جایگاه بعدی، بیشترین تسهیلات پرداختی به اشخاص حقیقی داده شده است. طبق آمارها، «خرید کالای شخصی»، سومین هدفی بوده که بیشترین تسهیلات را به خود اختصاص داده است. آمارها حاکی از آن است که ۱۰٫۳ درصد کل تسهیلات پرداختی بانک‌ها در جهت «خرید کالای شخصی» بوده که معادل ۲۳۵ هزار میلیارد تومان در این مسیر به اشخاص حقیقی پرداخت شده است.

۷۵ درصد تسهیلات بانکی به صنعت و خدمات رسید

سه‌م ۳۹ درصدی صنعت از تسهیلات بانکی

براساس تازه‌ترین آمارهای بانک مرکزی از تسهیلات پرداختی در پنج ماهه نخست امسال، بخش صنعت و خدمات بیش از ۷۵ درصد تسهیلات بانکی را به خود اختصاص داده‌اند. یکی از مهمترین ابزارهای بانکی که می‌تواند بخش‌های مختلف اقتصاد را به حرکت واداشته و چرخ تولید را در اقتصاد به حرکت دربیآورد، اعطای وام توسط بانک است. در یک سیستم اقتصادی، بانک وظیفه تأمین مالی بخش‌های مختلف اقتصاد را به عهده دارد و با سیاست‌های مختلف می‌تواند باعث جذابیت یا عدم جذابیت هر بخشی در اقتصاد شود. بانک‌ها با اعطای تسهیلات متنوع مانند وام به بخش‌های مختلف اقتصاد می‌توانند فعالیت تولیدی را در این بخش‌ها تحریک کرده و به رونق اقتصاد کمک کنند.

در سال ۱۴۰۳، بانک‌های کشور به بخش‌های مختلف اقتصاد، تسهیلاتی پرداختند که بانک مرکزی در تازه‌ترین آمار خود، میزان تسهیلات پرداختی به هر بخش را منتشر کرده است. بر این اساس، بیشترین سهم تسهیلات پرداختی ابتدای امسال تا پایان مردادماه به بخش‌های صنعت و خدمات بوده است. این دو بخش در کنار یکدیگر بیش از ۷۵ درصد تسهیلاتی را به خود اختصاص دادند. از سوی دیگر، بخش مسکن و ساختمان کمترین سهم تسهیلات پرداختی را در پنج ماهه ابتدایی امسال به خود اختصاص داده است.

آخرین آمار انتشاریافته توسط بانک مرکزی از تسهیلات پرداختی در پنج ماهه ابتدایی امسال نشان می‌دهد بخش «صنعت و معدن» بیشترین سهم از تسهیلات پرداختی بانک‌ها را به خود اختصاص داده است بر این اساس، ۳۹ درصد کل تسهیلات پرداختی بانک‌ها معادل ۶۷۷ هزار میلیارد تومان تا پایان مرداد امسال مختص بخش صنعت بوده است. پس از بخش صنعت و معدن، بخش خدمات قرار گرفته که ۳۷ درصد از کل تسهیلات پرداختی یعنی حدود ۶۵۷ هزار میلیارد تومان را به خود اختصاص داده است. به طور کلی می‌توان گفت که بخش صنعت و خدمات، بزرگ‌ترین بخش‌های دریافت‌کننده تسهیلات در سال بودند؛ به طوری که این دو بخش در کنار یکدیگر بیش از ۷۵ درصد از کل تسهیلات پرداختی را از آن خود کرده‌اند. در کنار این دو بخش، بخش‌های بازرگانی، کشاورزی و مسکن قرار گرفته‌اند که بر ترتیب ۱۱ درصد، ۵٫۷ درصد و ۵٫۶ درصد از کل تسهیلات بانکی را تا پایان مرداد امسال به خود جذب کرده‌اند.

بیش از ۳۱ میلیارد دلار ارز برای واردات تأمین شد

بزرگ‌ترین مخارج ارزی تا ۲۱ شهریور

از ابتدای سال ۱۴۰۳ تا ۲۱ شهریورماه، بیش از ۳۱ میلیارد دلار ارز برای واردات تخصیص یافته است. بانک مرکزی از اول فروردین ماه تا ۲۱ شهریورماه امسال، ۳۱ میلیارد و ۷۲ میلیون دلار ارز برای واردات کالاهای اساسی، دارو، کالاهای تجاری و بازرگانی، واردات در مقابل صادرات و خدمات تأمین کرده است. طبق اعلام بانک مرکزی، از اول فروردین ماه سال جاری تا ۲۱ شهریورماه، ۳۱ میلیارد و ۷۲ میلیون دلار ارز مورد نیاز برای واردات کالاهای اساسی، دارو، کالاهای تجاری و بازرگانی، واردات در مقابل صادرات و خدمات تأمین شده است. در این مدت برای کالاهای اساسی و ۶ میلیارد ۷۲۸ میلیون دلار، برای واردات و برای خدمات ۷۷۲ میلیون دلار و برای واردات در مقابل صادرات ۶ میلیارد و ۸۵۴ میلیون دلار تأمین ارز صورت گرفته و در قیاس با گزارش ۱۹ شهریورماه، ۴۶۰ میلیون دلار طی دو روز برای واردات تأمین شده است. براساس این گزارش، بانک مرکزی برای واردات کالاهای اساسی و کشاورزی شامل گندم، دانه‌های روغنی و نهاده‌های دامی ۵ میلیارد و ۲۱۰ میلیون دلار برای دارو، مواد اولیه دارویی و تجهیزات پزشکی یک میلیارد و ۴۹۸ میلیون دلار ارز تأمین کرده است و در مجموع ۶ میلیارد و ۷۰۸ میلیون دلار برای کالاهای اساسی و کشاورزی و دارو و تجهیزات پزشکی را با نرخ ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان و با هدف حمایت از مصرف‌کنندگان و دسترسی اقشار جامعه به کالاهای ضروری با قیمت ارزان‌تر تأمین شده است.

این گزارش حاکی از آن است که در این بازه زمانی برای کالاهای تجاری و بازرگانی مبلغ ۱۶ میلیارد و ۳۷۷ میلیون دلار و برای واردات در مقابل صادرات مبلغ ۶ میلیارد و ۸۵۳ میلیون دلار و در مجموع ۲۳ میلیارد و ۵۹۰ میلیون دلار تأمین ارز صنایع صورت گرفته است. علاوه بر این، تأمین ارز نیماهی برای «صنایع حمل و نقل و خودرو» معادل ۲ میلیارد و ۴۲۹ میلیون دلار، «صنایع معدنی» یک میلیارد و ۷۸۷ میلیون دلار، «ماشین‌آلات و تجهیزات تولید» معادل یک میلیارد و ۵۶۳ میلیون دلار، «صنایع شیمیایی و پلیمری» یک میلیارد و ۷۱۱ میلیون دلار، «صنایع و تجهیزات برق و الکترونیک» معادل ۲ میلیارد و ۴۰ میلیون دلار، «منسوجات و پوشاک» معادل ۸۵۸ میلیون دلار صورت گرفته است. این گروه‌های صنایع همچنین به ترتیب یک میلیارد و ۶۹۰ میلیون دلار، یک میلیارد و ۲۸۹ میلیون دلار، یک میلیارد و ۲۶۲ میلیون دلار، ۵۸۴ میلیون دلار، ۲۴۱ میلیون دلار، ۴۷ میلیون دلار ارز توقیفی یا واردات در مقابل صادرات تا پایان روز ۲۱ شهریورماه ۶ میلیارد و ۳۴۹ میلیون دلار ارز نیماهی و یک میلیارد و ۶۳۹ میلیون دلار ارز توقیفی یا واردات در مقابل صادرات دریافت کرده‌اند. همچنین تا روز ۲۱ شهریورماه سایر صنایع ۶ میلیارد و ۳۴۹ میلیون دلار ارز نیماهی و یک میلیارد و ۶۳۹ میلیون دلار ارز

خبرنامه

هفته‌نامه اکونومیست هشدار داد

خطر درگیری در انتخابات آمریکا

هفته‌نامه «اکونومیست» در سرمقاله این هفته خود به خطرات عدم اعتماد مردم نسبت به انتخابات ریاست جمهوری آمریکا هشدار می‌دهد و می‌گوید تنها در صورتی می‌توان مردم را اداره کرد که به این مسئله باور داشته باشند. در غیر این صورت، یکی از احزاب رقیب می‌تواند سیستم انتخاباتی را بشکند. به نوشته «اکونومیست»، دونالد ترامپ، نامزد جمهوری خواه انتخابات ریاست جمهوری آمریکا، خود را برای اعتراض به شکست احتمالی‌اش در انتخابات آماده می‌کند. این امر می‌تواند اعتماد مردم نسبت به مشروعیت انتخابات را تضعیف کرده و خطرات مهلکی به همراه داشته باشد. حتی بدون دونالد ترامپ نیز انتخابات ایالات متحده گرایش به درگیری دارد. آمریکا تنها دموکراسی ریاست جمهوری در جهان است که در آن کسی که با بیشترین آرا پیروز می‌شود لزوما قدرت را برنده نمی‌شود. فاصله دو ماهه میان رأی‌گیری و تأیید انتخابات در کنگره، طولانی‌ترین زمان نسبت به سایر کشورهاست. پیچیدگی، چالش‌های قانونی به همراه دارد که خود بر پیچیدگی می‌افزاید. برای تمام این دلایل، انتخابات ریاست جمهوری آمریکا نیاز به صبر و اعتماد دارد. متاسفانه این کشور در زمینه «اعتماد به سیستم قضایی» در میان کشورهای گروه هفت به طور مشترک رتبه آخر دارد و در «اعتماد به صادقانه بودن انتخابات» نیز با اختلاف آخر است.

در مناظره انتخاباتی این هفته در فیلادلفیا، رئیس‌جمهور پیشین، عصابی و معترض بود. او ادعای خود را مبنی بر درزیده شدن انتخابات ۲۰۲۰ تکرار کرد. به نظر می‌رسد او و حزبش دوباره خود را برای جنگ پس از انتخابات آماده می‌کنند. هر دو حزب آمریکا ادعا می‌کنند که پیروزی طرف دیگر، دموکراسی در آمریکا را تهدید می‌کند. برای آقای ترامپ، خطرات بیشتری هم وجود داد: اگر شکست بخورد ممکن است به زندان برود. اگر آرا نزدیک نباشد، شاید آمریکا می‌توانست از یک انتقال قدرت سعی دیگر جلوگیری کند، اما متاسفانه برای دموکراسی تحت فشار آمریکا، این رقابت ریاست جمهوری از هر زمان دیگری در نظرسنجی‌ها نزدیک‌تر است.

۳ پیامد محتمل انتخابات آمریکا

از منظر «اکونومیست»، سه پیامد برای این مسئله محتمل است. بعدترین پیامد این است که آرا انچنان نزدیک باشند که کامالا هریس و دونالد ترامپ در «لکسترال کالج» برابر شوند. اگر این اتفاق بیفتد رئیس‌جمهور آمریکا توسط مجلس نمایندگان انتخاب می‌شود که هر ایالت یک رأی در آن دارد. حتی اگر خانم هریس در انتخابات عمومی پنجم نوامبر برنده شود، آقای ترامپ تقریبا به طور حتم رئیس‌جمهور خواهد بود و این عادلانه است؛ چراکه از قوانین پیروی می‌کند. پیامد دوم، پیروزی آقای ترامپ است. در این حالت، دموکرات‌ها می‌توانند در ایالت‌های با رأی نزدیک که خانم هریس شکست خورده است، چالش‌های قانونی ایجادکنند و برخی از آنها ممکن است به دادگاه عالی بکشند که سه قاضی منصوب شده توسط آقای ترامپ باید درباره شایستگی آنها قضاوت کنند. پس از احکام این دادگاه درباره سفت‌جنین و مصونیت ریاست جمهوری، دموکرات‌ها به این قضات به عنوان سیاستمداران جمهوری خواه در ردای قاضی نگاه می‌کنند. با این حال، اکثر دموکرات‌های منتخب احتمالا احکام را خواهند پذیرفت.

با این حال، اگر قانونگذاران دموکرات واقعا قانع نشوند که دادگاه ناعادلانه عمل کرده است، ممکن است از تأیید نتایج در کنگره جلوگیری کنند و از روسه‌ای پیروی کنند که جمهوری‌خواهان در سال ۲۰۲۱ ایجاد کردند. آن زمان، ۱۳۹ عضو مجلس نمایندگان و هشت سناتور (همگی جمهوری‌خواه) به رد نتایج رأی دادند. اصلاح قانون شمارش انتخابات که دو سال قبل تصویب شد، اما آستانه را افزایش داده است، به طوری که ۲۰ سناتور و ۸۷ عضو مجلس نمایندگان باید به رد نتایج رأی دهند. در سناریوی غیرمحتمل که در آن آرای اولیه تأیید می‌شوند، دموکرات‌ها احتمالا رأی کامل را در هر دو مجلس از دست خواهند داد. همه اینها ممکن است، ولی محتمل‌ترین نتیجه در صورت پیروزی آقای ترامپ در انتخابات، این است که خانم هریس تسلیم شود و به چالش دموکرات‌ها نسبت به نتایج پایان دهد.

اما اگر خانم هریس پیروز شود، آقای ترامپ چندان باوقار نخواهد بود. «کمیته ملی جمهوری‌خواه» پیشاپیش بیش از ۱۰۰ دعوی حقوقی انتخاباتی در ایالت‌ها مطرح کرده است تا برای برخورد با نتایج آماده باشد، اما این کار به عنوان یک استراتژی قانونی احتمالا مانند سال ۲۰۲۰ دوباره شکست می‌خورد. خوشبختانه فرمانداران ایالت‌های چرخشی مهم، انتخابات را رد نمی‌کنند. وکلا ممکن است وسوسه شوند تئوری‌های توطئه را به دادگاه ببرند و اگر برخی از پرونده‌ها به دیوان عالی برسند، جان رابرتز و سه قاضی منصوب ترامپ ممکن است با رد اعتراضات ضعیف، استقلال خود را نشان دهند. دموکرات‌ها احتمالا در نهایت دیوان عالی را به‌عنوان ضامن دموکراسی خواهند دید.

با این وجود، یک جنبش جدید «زدزی را متوقف کنید» می‌تواند به لحاظ قانونی شکست بخورد، ولی از نظر سیاسی پیروز شود. در انتخابات قبل تعداد بسیاری از جمهوری‌خواهان مجلس به رد نتیجه انتخابات رأی دادند. از آن زمان، حزب جمهوری‌خواه به آقای ترامپ وابسته شده است. اعضا با صمیمانه معتقدند که طرف مقابل تنها زمانی پیروز می‌شود که انتخابات را زدزی کند یا در انتظار عمومی با این ایده همراهی می‌کنند و کسانی که از آن امتناع می‌کنند کنار گذاشته می‌شوند. اگر جمهوری‌خواهان در کنگره واقعا بتوانند رأیی برای لغو انتخابات به دست آورند، احتمالا شکست خواهند خورد، اما ترویج تئوری‌های توطئه می‌تواند افسانه «انتخابات درزیده‌شده» را حتی قوی‌تر کند.

احتمال ایجاد خشونت سیاسی

یکی از پیامدهای احتمالی این افسانه، خشونت سیاسی است. در ژانویه ۲۰۲۵، کنگره به‌قدری تحت مراقبت خواهد بود که شورش‌های خشونت‌زانه تکرار نخواهد شد اما پلیس محلی، سرویس مخفی و ای‌بی‌ای باید برای معترضان که به سمت مجلس ایالتی می‌روند و خطر حملات تروریستی علیه قانونگذاران آماده باشند. حدود ۲۰ درصد از بزرگسالان آمریکایی می‌گویند که به استفاده از خشونت برای اهداف سیاسی فکر می‌کنند. در کشوری بزرگ و مسلح، تعداد کمی از این افراد هم می‌توانند این تهدید را جدی کنند.

پیامد دیگر افسانه «انتخابات درزیده‌شده»، تداوم تخریب دموکراسی آمریکا‌ست. مسلمانا در ژانویه ۲۰۲۵، آمریکا همچنان شاهد انتقال مسالمت‌آمیز قدرت خواهد بود. هیچ‌یک از طرفین قادر نخواهد بود رئیس‌جمهوری را که براساس قوانین شکست خورده است، منصوب کند اما این یک تعریف حداقلی از موفقیت دموکراتیک است. به‌طور گسترده‌تر، انتخابات برای ایجاد رضایت در مردم جهت اداره شدن است، حتی توسط رئیس‌جمهوری که به او رأی نداده‌اند. این مسئله نیازمند این است که رأی‌دهندگان باور داشته باشند که فرآیند عادلانه است و می‌توان به آن اعتماد کرد. هر بار که مردم احساس کنند یک انتخابات فاقد مشروعیت است، روزی که یکی از طرفین، به‌جای پذیرش نتیجه، سیستم را بشکند، نزدیک‌تر می‌شود.

۱۹۳ میلیارد تومان پول حقیقی به بازار سرمایه وارد شد

حرکت خلاف جهت نماگرهای بورسی

۱۰ درصد بیشتر بود. بالاترین رقم هفته به میزان ۴۶۸ میلیارد تومان در روز شنبه و کمترین رقم به میزان ۳۰۰ میلیارد تومان در روز دوشنبه ثبت شد. میانگین ارزش صف‌های خرید در هفته اخیر، ۸۲۹ میلیارد تومان بود که از میانگین هفته قبل، ۲۱۹ میلیارد تومان معادل ۲۱ درصد کمتر بود. بالاترین رقم هفته به میزان هزار و ۵۲ میلیارد تومان در روز چهارشنبه ثبت شد. پایین‌ترین رقم نیز به روز شنبه برمی‌گردد که ۶۵۵ میلیارد تومان بود. در اولین روز معاملاتی هفته گذشته همچنین ۹۶ میلیارد تومان پول حقیقی از بورس خارج شد و روز یکشنبه نیز این رقم به ۲،۳ میلیارد تومان رسید. در معاملات دوشنبه اما ۲۱۲ میلیارد تومان سرمایه به بازار وارد شد. روز سه‌شنبه نیز شاهد ۱۲۱ میلیارد تومان پول حقیقی به بازار بودیم و در آخرین روز معاملاتی هفته نیز ۱۵۸ میلیارد تومان به بازار تزریق شد. در مجموع کل هفته، ۱۹۳ میلیارد تومان پول حقیقی به بورس وارد شد و میانگین روزانه ورود پول حقیقی ۲۹ میلیارد تومان بود.

بررسی عملکرد مدبران بورسی

بهترین و بدترین بازدهی شاخص کل در دوره کدام مدیر بورسی رقم خورده‌است؟ در شش دوره گذشته «علی صالح‌آبادی» بیش از ۶۰۰ درصد بازدهی را در دوران ریاست خود برای شاخص کل به ارمان آورد. این در حالی است که در همین بازه زمانی، دلار ۲۷۹ درصد بازدهی داشته است. البته در بازه‌های زمانی مختلف، بهای دلار توسط دولت‌ها سرکوب می‌شد و اجازه داده نمی‌شد که ارزش دلار به قیمت واقعی خود برسد. با این حال و با توسل به همین فرضیه ثبت (یا سرکوب نرخ ارز) برای تمامی مدیران سازمان بورس، مشخص می‌شود که «محمد فطانت‌فرد» با ۸ درصد، کمترین میزان بازدهی شاخص کل را داشته است. همچنین رتبه اول بازدهی شاخص کل را باید به «شاپور محمدی» با رقم

بیش از ۷۰۰ درصد داد. نکته جالب در این میان، موضوع تفاوت بازدهی دلار با شاخص کل است که تقریبا در همه دوره‌های مدیریتی سازمان بورس، حداقل به اندازه «رشد دلار، شاخص کل بازدهی داشته است، اما این بازدهی برای دوران «مجدد عشقی» کاملا متفاوت است. بازدهی دلار در دوره مدیریت «عشقی» ۱۲۰ درصد و بازدهی شاخص کل ۵۰ درصد بوده است. در جریان معاملات روز چهارشنبه در بازار بورس و اوراق بهادار تهران، ارزش معاملات گروه فلزات اساسی در صدر بود، اما رقم آن نسبت به روزهای پیشین، کمتر شده بود. فلزات اساسی با ۲۱۰ میلیارد تومان ارزش معاملاتی در جایگاه نخست ایستاد و گروه خودروبی را کنار گذاشت. شیمیایی‌ها با ارزش معاملاتی ۲۰۵ میلیارد تومانی، جایگاه دوم را از آن خود کردند تا در نهایت شیمیایی‌ها با ۱۹۷ میلیارد تومان سومین گروه باشد. ارزش معاملات این سه گروه بزرگ بازار سرمایه در مجموع به اندازه ارزش معاملات یک گروه در روزهای معمول بازار سرمایه نمی‌رسد و رئیس جدید سازمان بورس و تیم اقتصادی دولت چهاردهم باید به این وضعیت رسیدگی کنند. البته «عبدالنصر همتی» وزیر امور اقتصادی و دارایی، اولویت بورسی دولت چهاردهم را بازگرداندن اعتماد مردم به این بازار اعلام کرده و گفته است که بازار سرمایه از نظر تأمین مالی جریان سرمایه‌گذاری در اقتصاد ایران در جایگاه بسیار حساس و مهمی است و ما نمی‌توانیم از

سازمان بورس، وکیل مدافع سهامداران خرد است، نه دولت

مطالبات بورسی از رئیس جدید

بعد از بی انتشار نامه‌ای مشخص شد موضوعی در دولت مبتنی بر نرخ خوراک پتروشیمی‌ها در حال بررسی بوده است. واقعیت این است که عشقی به توسعه ارزی بازار فکر می‌کرد و تعداد زیادی صندوق‌های سهامی و صندوق‌های درآمد ثابت را پذیرفتموسی کرد و بعضا نامه‌نگاری‌هایی نیز با دولت توجیهی مجوز، چه برای صندوق‌های سهامی و سبدگردانی، چه صندوق‌های اهرامی حتی خود شرکت‌های سبدگردانی سبب این ابراز رضایت بود، ضمن اینکه او به صورت ارزی بازار را توسعه داد، اما بالا و پایین کردن دامنه نوسان، نارضایتی‌های زیادی بین اهالی بازار یعنی همان سهامداران خرد و بخش حقیقی بازار ایجاد کرد، وگرنه نهادهای مالی را با صدور مجوزهای متعدد راضی نگه داشت. او تلاش می‌کرد از طریق لابی با مجلس و دولت، بخشی از مشکلات بازار را حل کند، ولی ناموفق بود و همانطور که اشاره شد، اثراتش را ندیدیم. حواشی مربوط به وام منجر به استعفاى او شد و چون کف بازار، وی را قبول نداشت، تمکینی از تصمیماتش صورت نمی‌گرفت. این مجموعه به دلیل مسبب اعتراض مداوم

مروری بر کاربردهای هوش مصنوعی در بازاریابی آنلاین

هوش مصنوعی و بازاریابی در شبکه‌های اجتماعی

خوش کنید؛ چراکه هوش مصنوعی از نقطه صفر محتوایی را برای شما تولید نخواهد کرد. در عوض باید دست‌کم ایده یا محورهای اصلی محتوا را پس ذهن داشته باشید. آن وقت هوش مصنوعی کمک‌تان خواهد کرد تا از محتوایی ساده و معمولی به سوی محتوایی حیرت‌انگیز حرکت کنید. این مسئله به شما کمک شایانی برای اثرگذاری بهتر بر روی مخاطب هدف‌تان خواهد کرد. پس ضروری است نکات کلیدی در رابطه با تعامل درست و حسابی با مخاطب را به خوبی رعایت نمایید. این مسئله می‌تواند به شما کمک کند تا سطح بهتری از اثرگذاری بر روی مخاطب را تجربه کنید. در واقع اینجا ما با سطحی از همکاری میان عامل انسانی و هوش مصنوعی رو به رو هستیم.

فراموش نکنید، فعالیت در دنیای کسب و کار همیشه باید همراه با ایده‌های مناسب و درجه یک باشد. این یعنی

نویسنده: علی آلی‌علی

استفاده از هوش مصنوعی در طول سال‌های اخیر بسیار رایج شده است. به طوری که حتی کاربران عادی نیز برای کارهای روزمره از این ابزار کلیدی استفاده می‌کنند. در این میان شاید یکی از مهمترین نکاتی که به ذهن هر بازاریابی می‌رسد، کاربردهای این فناوری در دنیای مارکتینگ است.
خب هر بازاریابی به دنبال استفاده از تازه‌ترین دستاوردهای دنیای بازاریابی در دنیای کنونی است. این امر می‌تواند به شما برای اثرگذاری بهتر بر روی مخاطب هدف کمک کرده و همچنین هزینه‌ها را نیز کاهش دهد. در حالی که خیلی از بازاریاب‌ها خیال می‌کنند هوش مصنوعی قرار است تمام کارهای مورد نیازشان را سر و سامان دهد، ما در این بخش قصد داریم اندکی متفاوت‌تر به ماجرا نگاه کنیم.
خب راستش را بخواهید، هوش مصنوعی اصلا چنین کاربردهای حیرت‌انگیزی ندارد. در عوض ابزاری کمکی برای بازاریابی بهتر و هرچه دقیق‌تر محسوب می‌شود. این مسئله‌ای است که می‌تواند شرایط شما برای اثرگذاری بر روی مخاطب هدف را به طور قابل ملاحظه‌ای بهبود بخشیده و کارتان را نیز ساده‌تر سازد. البته به شرط اینکه دقیقاً بدانید در چه حوزه‌هایی می‌توانید روی هوش مصنوعی حساب باز کنید.

ما در این مقاله قصد داریم نگاهی به برخی از مهمترین کاربردهای هوش مصنوعی در دنیای بازاریابی داشته باشیم. اینطوری شما مثل مربی فوتبالی خواهید شد که دقیقاً می‌داند چطور و کجا باید از بازیکنانش استفاده کند. وگرنه اصلا بعید نیست طوری ترکیب‌تان را به میدان بفرستید که شش تایی شوید!

تب هوش مصنوعی در شبکه‌های اجتماعی

ابزارهای مربوط به هوش مصنوعی در طول چند سال اخیر سسر و صدای زیادی به پا کرده‌اند. به طوری که در طول سال‌های اخیر بسیاری از بازاریاب‌ها به سوی استفاده از آن تمایل پیدا کرده‌اند. در این میان برخی از شبکه‌های اجتماعی مثل ایکس یا فیس‌بوک نیز در صدد طراحی هوش مصنوعی ویژه خودشان برآمدند. این مسئله‌ای بود که برای بسیاری از کسب و کارها و حتی کاربران عادی شبکه‌های اجتماعی جذاب به نظر می‌رسید. نکته کلیدی در این میان تلاش برای استفاده از ظرفیت شبکه‌های اجتماعی به سود کسب و کار بود.

ایسن روزها کاربران در زمینه تجربه هوش مصنوعی تقریبا ماهر شده‌اند. به همین خاطر انتظارات بسیار زیادی از برندها در این رابطه دارند. این یعنی شما باید خودتان را برای ارائه تجربه‌ای مناسب به مخاطب آماده سازید. این مسئله‌ای بود که شبکه‌های اجتماعی خیلی زود بدان جواب دادند. با این حساب اصلا بعید نیست بازاریاب‌ها نیز احساس نیاز فوری برای استفاده از این فناوری داشته باشند.

ما در روزنامه فرصت امروز استفاده از هوش مصنوعی در زمینه بازاریابی را همراه با دو مزیت مهم می‌دانیم. اول از همه فرصت صرفه‌جویی در زمان که به شما برای بهبود کارتان کمک خواهد کرد.
خب این مسئله می‌تواند شرایط شما در بازار را به طور قابل ملاحظه‌ای تغییر دهد. کمتر برندی این روزها زمان کافی برای رسیدگی به همه کارها دارد. به علاوه، مسئله صرفه‌جویی در هزینه‌ها را نیز نباید فراموش کرد. به همین خاطر ضروری است که برنامه‌ریزی درست و حسابی برای کارتان داشته باشید. هوش مصنوعی در این میان فرشته نجاتی است که سال‌ها منتظرش بودید.

هوش مصنوعی در بازاریابی: کاربردها و روش‌ها

استفاده از هوش مصنوعی در دنیای بازاریابی کار ساده‌ای به نظر می‌رسد، اما اگر کمی دقیق‌تر به ماجرا نگاه کنیم، دیگر چندان هم ساده نخواهد بود.
خب این روزها بسیاری از کارآفرینان درسره‌های زیادی برای اثرگذاری بر روی مخاطب هدف دارند. به علاوه، هوش مصنوعی نیز برخی باگ‌های اساسی دارد که باید مد نظر قرار داد. اشتباهی که خیلی از بازاریاب‌ها مرتکبش می‌شوند، رها کردن تمام مسئولیت‌ها و دلخوشی به هوش مصنوعی است. این امر می‌تواند شرایط شما برای اثرگذاری بر روی مخاطب هدف را به طور معناداری تغییر دهد. به همین خاطر ضروری است درک درستی از شرایط و نحوه اثرگذاری بر روی مخاطب با استفاده از هوش مصنوعی داشته باشید.

ما در ادامه سعی می‌کنیم تصویری تا حد امکان واقع‌گرایانه از وضعیت شبکه‌های اجتماعی ترسیم کنیم. این مسئله به شما کمک خواهد کرد تا هرچه ساده و کاربردی‌تر از این فناوری به سود خودتان استفاده کنید.
یادتان نرود، محور اصلی بحث استفاده از این فناوری برای کاهش هزینه‌های بازاریابی و صرفه‌جویی در زمان است. پس اصلا نباید وضعیت را به صورت دیگری مورد بررسی قرار دهید. وگرنه کارتان با چالش‌های زیادی همراه خواهد شد.

تولید محتوا: آرزویی قدیمی

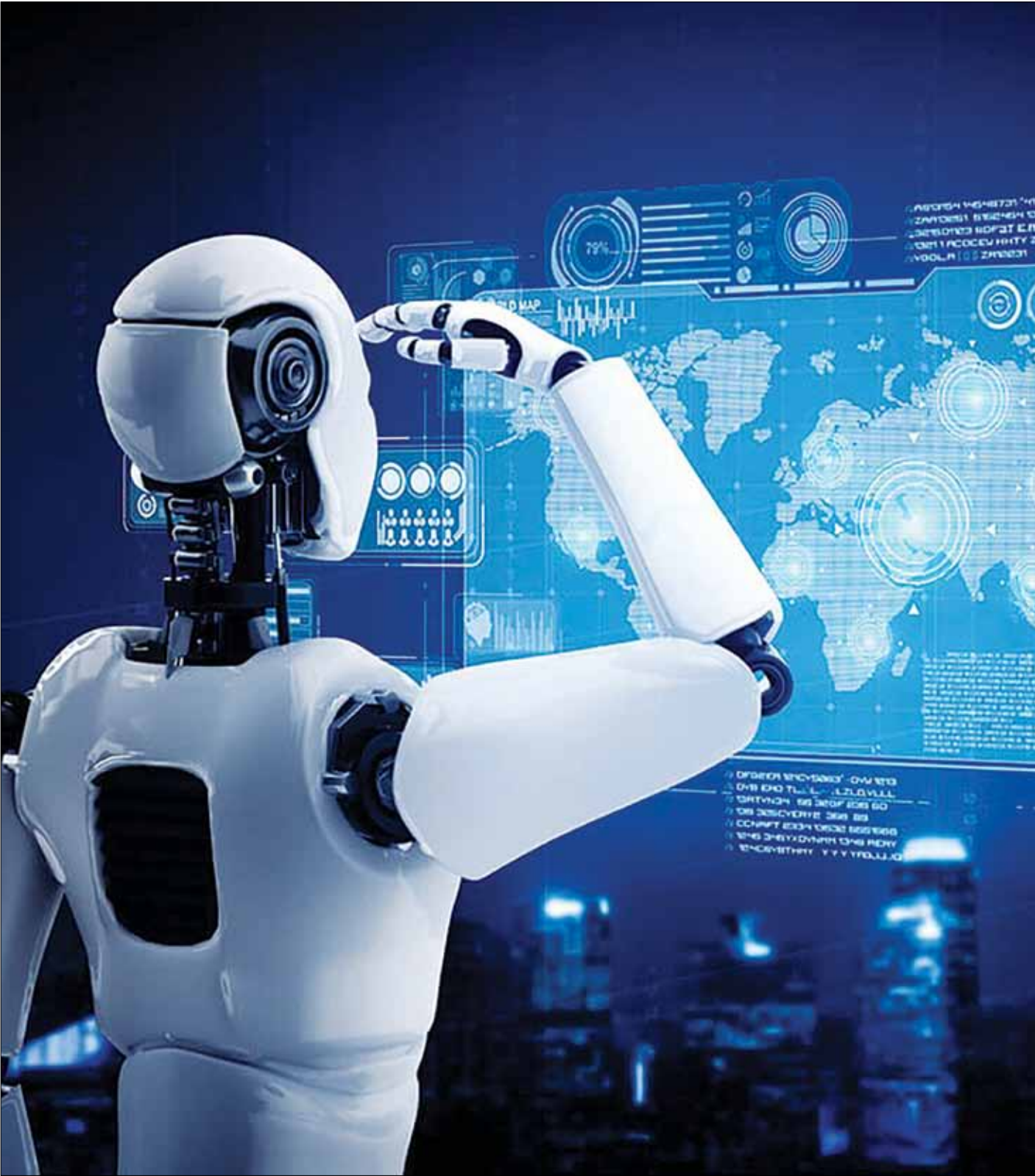
تولید محتوا یکی از حوزه‌های بی‌نهایت پرطرفدار در رابطه با هوش مصنوعی محسوب می‌شود. بسیاری از بازاریاب‌ها عاشق تولید محتوا در یک چشم به هم زدن هستند. با این حال شما نمی‌توانید کلاما به این ابزارها دل

<h1>فرصت امروز</h1>
روزنامه مدیریتی – اقتصادی
   شنبه   ۲۴ شهریور ۱۴۰۳   شماره ۲۵۳۸   صفحه ۸
صاحب امتیاز: موسسه مطبوعاتی فرصت سازان امروز
مدیر مسئول و سردبیر: محمد رضا قدیمی
چاپ: مصیم
دفتر مرکزی: تهران، خیابان ولیعصر، خیابان زرتشت غربی، روبروی بیمارستان مهر
پلاک ۴۵، طبقه سوم شرقی
دفتر مرکزی: ۸۸۹۹۱۹۲۷
آیین نامه اخلاق حرفه ای روزنامه: WWW.FORSATNET.IR/REGULATIONS
WWW.FORSATNET.IR
INFO@FORSATNET.IR

گوش دادن به مخاطب همیشه برای شنیدن انواع تعریف و تمجید نیست.
خب خیلی وقت‌ها کارآفرینان نیاز دارند تا انتقادات را نیز شنیده و مورد توجه قرار دهند. اصلا از کجا معلوم مسیر کسب و کار شما تا اینجا ی راه کاملا مورد پسند مشتریان بوده است؟

گوش دادن به مخاطب یا مشتری امر مهمی محسوب می‌شود. با این حال معمولا فضای مناسب برای انجام چنین کاری در دسترس نیست. به همین خطر بستر شبکه‌های اجتماعی جذابیت بسیار زیادی دارد. این امر می‌تواند به شما کمک شایانی برای بهبود رابطه‌تان با مخاطب هدف نماید؛ چراکه در شبکه‌های اجتماعی دسترسی وسیعی به مخاطب وجود داشته و اصلا نیاز نیست کارتان را با سختی‌های زیادی همراه سازید.

نکته دیگری که در این میان باید مدنظر قرار دهید، کاربردهای هوش مصنوعی برای گردآوری پردازش حجم

بالایی از اطلاعات است. این یعنی ابزار کمکی‌تان می‌تواند ساعات‌ها تا حتی روزها کار را در کمترین زمان ممکن ساماندهی کند. فکر می‌کنم شما هم به این نتیجه رسیده باشید که هوش مصنوعی ابزار بی‌نهایت مهمی محسوب می‌شود، مگر نه؟

تحلیل وضعیت بازار و شبکه‌های اجتماعی: پیش به سوی آینده!

هوش مصنوعی در زمینه تحلیل شرایط نیز حرف‌های زیادی برای گفتن دارد. احتمالا شما هم پست‌های مختلفی در دنیای دیجیتال درباره پیش‌بینی هوش مصنوعی از آینده دیده‌اید. مثلا گاهی اوقات در قالب پرامت از هوش مصنوعی خواسته می‌شود آینده دنیا را به تصویر بکشد. این کارها شاید برای تفریح انجام شود، اما یک سوی جدی هم دارد.
خب شما می‌توانید از هوش مصنوعی بخواهید آینده حوزه کاری‌تان را پیش‌بینی کند. اگر کمی سمج بوده و حساسیت زیادی نسبت به کارتان داشته باشید، یک ایده خوب تلاش برای استفاده از تحلیل وضعیت شبکه‌های اجتماعی به شیوه‌ای متفاوت است. این یعنی شما می‌توانید کارتان را به ساده‌ترین شکل ممکن براساس استفاده از اطلاعات دقیق سامان دهید. کافی است

شرحی دقیق از اوضاع کاری و بازار برای هوش مصنوعی ارائه کنید. آن وقت این ابزار امکان تحلیل سنساریوهای مختلف برای آینده برندان را خواهد داشت. این مسئله‌ای است که می‌تواند به شما برای تعامل بهتر با مخاطب‌تان کمک شایانی نماید.

خب تا اینجا بحث‌مان کاربرد مشخصی از هوش مصنوعی در شبکه‌های اجتماعی در میان نیست؛ چراکه پیش‌بینی وضعیت بازار ربط به پلتفرم‌های اجتماعی ندارد. با این حساب چرا اصلا این بخش را وارد مقاله کرده‌ایم؟ نکته اینجااست که شما می‌توانید مطالعه بازار را وارد شبکه‌های اجتماعی کرده و ترندهای احتمالی یا تغییرات مورد نظر را به بهترین شکل ممکن مورد بررسی قرار دهید. این مسئله به شما کمک خواهد کرد تا درک بهتری از شرایط بازار به دست آورده و کارتان را نیز ساده‌تر از هر زمان دیگری پیش ببرید.

بسیاری از بازاریاب‌ها نسبت به بهترین تکنیک‌ها و ترندهای تولید محتوا همیشه تردید دارند. به همین خاطر اگر شما از یک ابزار کمکی است خوب سود ببرید، کارتان بی‌نهایت ساده‌تر خواهد شد. این مسئله‌ای است که می‌تواند گاهی اوقات شرایطتان را از این رو به آن رو سازد. آشنایی با ترندهای تازه در بازار همیشه جذابیت خاصی برای خودش دارد. درستست به همین خاطر شما باید روش‌های مختلف در این راستا را امتحان کنید. یکی از شیوه‌های مطمئن در این میان اعتماد به هوش مصنوعی و توانایی تحلیلی‌اش است. اینطوری کارتان خیلی ساده‌تر پیش رفته و دیگر نیازی به نگرانی در این میان نخواهد

بود.

شناسایی اینفلوئنسرهای مناسب: انتخابی دقیق و بی‌حاشیه

یافتن اینفلوئنسرهایی که در کنار دریافت حقوق مناسب، خدمات با کیفیتی ارائه دهند همیشه کار ساده‌ای نیست. به خاطر اینکه خیلی از بازاریاب‌ها خیال می‌کنند باید همیشه سراغ اینفلوئنسرهایی با میلیون‌ها دنبال‌کننده رفته یا آنقدر کارشان را ارزان سرهم‌بندی کنند که هیچ بازگشت سرمایه‌ای در کار نباشد.
خب حد وسطی نیز در حواس‌تان نباشد، خیلی زود با دردسرهای زیادی رو به رو که نه با میلیون‌ها فالورر حسابی گران هستند و نه هیچ فالووری ندارند. این کاری است که نیازمند شناخت درست و اصولی مخاطب هدف خواهد بود. به همین خاطر اگر حواس‌تان نباشد، خیلی زود با دردسرهای زیادی رو به رو می‌شوید. این مسئله می‌تواند شرایط را برای شما به طور

حتی توصیه‌های مشخصی برای بهبود کارتان نیز خواهد داشت. این مسئله در بلندمدت از شما یک برند بی‌نهایت جذاب در تعامل با مخاطب‌تان خواهد ساخت. پس لازم نیست خیلی نگران باشید.

اگر شما در زمینه برنامه‌ریزی مالی همیشه مشکلات زیادی برای برندان به بار می‌آورید، شاید حالا زمان بهبود شرایط فرا رسیده باشد. می‌توانید روی هوش مصنوعی به عنوان ابزاری برای بهبود وضعیت‌تان حساب کرده و نشان دهید تا چه میزان امکان بهره‌مندی از فرصت‌های تازه را دارید.

خدمات مشتری: همیشه در کنار مشتریان

استفاده از شبکه‌های اجتماعی به عنوان محلی برای ارائه خدمات جانبی و پس از فروش ایده جذابی محسوب می‌شود. با این حال چالش اصلی تمایل مشتریان برای استفاده ۲۴ ساعته از این خدمات و ناتوانی بازاریاب‌ها در تامین آن است.
خب بازاریاب‌ها و ادمین‌ها نیز مثل هر آدمی نیاز به خواب و استراحت دارند. این یعنی برخی از ساعت‌های روز خبری از ارائه خدمات از سوی آنها نخواهد بود. این مسئله می‌تواند شرایط را در دنیای کار کمی متفاوت‌تر سازمان دهد.

ما در روزنامه فرصت امروز معتقدیم شما برای اینکه کارتان در زمینه خدمات مشتری را متحول سازید، نمی‌توانید فقط و فقط روی عامل انسانی تمرکز کنید. یک ایده بهتر در این میان تلاش برای استفاده از هوش مصنوعی است. این یعنی می‌توانید از هوش مصنوعی به عنوان ابزاری کلیدی برای بهبود اوضاع‌تان سود ببرید.

خب هوش مصنوعی دیگری نیازی به استراحت نداشته و همیشه جواب‌های دقیقی دم دست دارد. به همین خاطر اگر روی آن حساب ویژه‌ای باز کنید، اصلا ناامیدتان نخواهد کرد. این مسئله می‌تواند به شما برای بهبود کارتان کمک شایانی نماید؛ چراکه کاربران از پاسخ‌های دقیق و کاربردی بیشتر استقبال خواهند کرد. امری که شاید یک بازاریاب یا ادمین ساده نتواند تامین کند. به همین خاطر استفاده درست و کلیدی از هوش مصنوعی کارتان را بهبود می‌بخشد. این نکته‌ای است که می‌تواند برای شما جذابیت زیادی به همراه داشته و اوضاع را متفاوت سازد. پس بد نیست همیشه نیم نگاهی به آن داشته باشید.

یادتان نرود، سپردن کلاما یک کار به هوش مصنوعی می‌تواند دردسرهای زیادی برای‌تان به همراه داشته باشد. به همین خاطر ضروری است تا حد امکان از این ابزار با احتیاط استفاده کنید. این یعنی همیشه خودتان بر روی کارهای آن نظارت داشته و اوضاع را به طور بهتری مورد واکاوی قرار دهید. این مسئله می‌تواند شرایطتان را به شیوه‌ای متفاوت رقم بزند. همانطور که قبلا هم اشاره کردیم، هوش مصنوعی فناوری بی‌نهایت کاربردی محسوب می‌شود، اما نباید آن را به تنهایی مورد استفاده قرار دهید. استفاده از عامل نظارتی یعنی همان نیروی انسانی در این میان ضروری خواهد بود. این مسئله به شما کمک می‌کند تا وضعیت بهتری در تعامل با مخاطب داشته و جلوی بروز مشکلات بعدی را نیز بگیرید.

زمان‌بندی انتشار پست: اتوماسیون تا بی‌نهایت

آیا تا حالا برای‌تان پیش آمده زمان انتشار یک پست را به درستی ندانید؟
خب بسیاری از شبکه‌های اجتماعی زمان پیک استفاده متفاوتی دارند. این امر می‌تواند شرایط را برای شما به گونه‌ای متفاوت رقم بزند. به همین خاطر ضروری است از روندهای متفاوتی در زمینه تعامل با مخاطب سود ببرید.

یادتان باشد، بازاریاب‌ها زمان بی‌نهایتی برای درآوردن ته توی زمان مناسب برای انتشار محتوا در انواع شبکه‌های اجتماعی ندارند. به همین خاطر ضروری است شما به عنوان یک بازاریاب یا مدیر حرفه‌ای از ابزاری کمکی سود ببرید. این یعنی هوش مصنوعی می‌تواند کمک شایانی به شما نماید.
خب این ابزار به شما کمک می‌کند تا روند چراکه توانایی شناخت دقیق از حال و هوای یک پلتفرم و همچنین ارزیابی عملکرد سایر برندها در این فضا را دارد. اینطوری شما با بهترین زمان‌بندی ممکن در زمینه انتشار محتوا رو به رو خواهید شد. مسئله‌ای که شاید از مدت‌ها قبل نوعی آرزوی بزرگ برای بازاریاب‌ها محسوب می‌شد و حالا بدل به واقعیت شده است.
به طور کلی هوش مصنوعی میزان دقت نظر کارها را به طور قابل ملاحظه‌ای افزایش داده است. به همین خاطر ضروری است از آن برای بازاریاب بهتر استفاده کنیم. شاید مهمترین مسئله در این میان استفاده از آن در جای مناسب باشد. به طوری که افق‌های روشنی برای بازاریابی برند باقی بگذارد. تشخیص زمان مناسب برای انتشار محتوا یکی از این موارد کلیدی است که باید همیشه بدان توجه نشان دهید.

سخن پایانی

بازاریابی و تولید محتوا در دنیای کنونی بدون هوش مصنوعی تقریبا بی‌معاست. این مسئله در پیوند با وضعیت شبکه‌های اجتماعی اهمیت بیستری پیدا می‌کند.
خب این روزها کلی برند در پلتفرم‌های اجتماعی حضور دارند. با این حساب میزان بالای رقابت فرصت اشتباه کردن به هیچ برندی نخواهد داد. به همین خاطر ضروری است کارتان را به شیوه‌ای متفاوت پیش ببرید.

شما الان اطلاعات درست و اصولی درباره کاربردهای هوش مصنوعی در بازاریابی شبکه‌های اجتماعی دارید. ایسن یعنی می‌دانید کجاها این ابزار به کمک‌تان می‌آید و کجا نباید حساب ویژه‌ای روی آن بکنید. این مسئله می‌تواند برای شما چالش‌های زیادی به همراه داشته باشد. با این حال بهتر است خیلی وسواس‌گونه روی آن تمرکز نکنید؛ چراکه می‌تواند شرایطتان را حسابی متفاوت سازد. بازاریابی هنوز هم با عامل انسانی گره خورده است. پس لازم نیست خیلی سختگیری به خرج داده و شرایط را به شیوه‌ای متفاوت بررسی کنید. تنها نکته کلیدی در ایسن میان استفاده از هوش مصنوعی به عنوان ابزار کمکی کلیدی است. من و همکارانم در روزنامه فرصت امروز امیدواریم نکات مورد بحث در این مقاله کمکی هرچند کوچک به شما برای آشنایی با اصول و روش‌های استفاده از هوش مصنوعی در بازاریابی مبتنی بر شبکه‌های اجتماعی کرده باشد. مثل همیشه اگر سوالی در رابطه با نکات مورد بحث در این مقاله داشتید، کارشناس‌های ما همیشه آماده تعامل با شما هستند. پس تعارف را کنار گذاشته و با ما در ارتباط باشید.

منابع:
https://www.sprinklr.com/blog/ai-in-social-media-
https://www.semrush.com/blog/ai-in-social-media
https://icuc.social/resources/blog/ai-in-social-media